

democraat

januari 1970 - 3e jaargang no. 4

Uitslag kandidatenverkiezing	2
Beleidsplan	3
Besluitenlijst A.L.V. Amsterdam	4
Nieuw hoofdbestuur	5
Fractienieuws	7
Van de werkgroepen	10
Afdelingen	12

democraat

uitgave van de politieke
partij Democraten '66

eindredacteur:
Jan G. Huygens
Van Trigtstraat 24
Den Haag
Tel. 070-242761

administratie:
Democraat
Keizersgracht 576
Amsterdam
tel. 020-226996
Postgiro:
1477777 t.n.v.
Administratrice
Democraat

advertentietarieven
bij het secretariaat
Druk Luna Delft

UITSLAG KANDIDATEN VERKIEZING PROVINCIALE STATEN

Den Haag --- De politieke partij Democraten '66 heeft zaterdag 10 januari tijdens elf provinciale congressen de kandidatenlijsten bekend gemaakt voor de op 18 maart 1970 te houden verkiezingen voor de Provinciale Staten. De kandidaten zijn gekozen door een schriftelijke voorverkiezing onder de leden en aanhangers van D'66. De uitslag werd bepaald met een computer van de T. H. Delft, in het kader van promotiewerk van drs. H. J. Koenen.

GRONINGEN: Lijstaanvoerder G. Mik (Groningen), 2. L. J. Brinkhorst (Groningen), 3. J. F. Jansen (Delfzijl), 4. T. Knoop (Wetsinge), 5. R. Bloemhof (Bellingwolde), 6. mevr. A. W. van der Meer-Brenning (Groningen), 7. J. H. Lambers (Groningen), 8. G. Brummel (Groningen), 9. B. H. Dommering (Winschoten), 10. mevr. H. Schmitz-De Moulin (Delfzijl), 11. D. Huisman (Hoogezand), 12. J. Feenstra (Delfzijl), 13. S. Th. Deinum (Veendam), 14. A. Groot (Stadskanaal), 15. B. Stoelhorst (Groningen), .

In Groningen heeft D'66 geen kandidaat gedeputeerden.

FRIESLAND: Lijstaanvoerder K. de Wit (Grouw), 2. G. van der Zwaag (Leeuwarden), 3. G. Seinen (Rauwerd), 4. A. Westerveld (Franeker), 5. A. J. van den Bosch (Wirdum), 6. J. Veldhuis (Beetsterzwaag), 7. J. Swierstra (Leeuwarden), 8. Th. Y. de Boer (Murmerwoude), 9. B. Algra (Leeuwarden), 10. mej. S. A. Hagenbeek (Leeuwarden), 11. mevr. A. Meinrink-Veenland (Oosternijkerk), 12. E. van Beilen (Bergum), 13. H. J. Albada (Wolsum), 14. D. Faber (Leeuwarden), 15. R. Vos (Drachten), 16. H. Klompmaker (Heerenveen), 17. J. Loman (Beetsterzwaag), 18. G. L. Rolf (Leeuwarden), 19. A. Laansma (Sneek), 20. S. H. Luiken (Wolvega), .

In Friesland heeft D'66 geen kandidaat gedeputeerden

DRENTE: Lijstaanvoerder J. J. de Bie (Assen), 2. C. Th. B. Hoogenbosch (Westerbork), 3. K. Barkhof (Borger), 4. A. Bakker (Emmen), 5. F. Boers (Dwingeloo), 6. R. Augusteyn (Emmen), 7. R. G. A. Meyer (Meppel), 8. H. Feenstra (Zuidlaren), 9. R. F. Veenendaal (Assen), 10. C. J. C. Rietman (Coevorden), 11. mevr. R. Frije-Pepping (Veenoord), 12. mevr. E. Kunne van Drooge (Hoogeveen), 13. J. B. Setz (Roden), 14. R. de Vries (Roden), 15. J. H. Kremer (Dalen), 16. W. de Vries (Meppel), .

In Drente zijn voor D'66 kandidaat gedeputeerden de heren J. J. de Bie, C. Th. B. Hoogenbosch en A. Bakker.

OVERIJSSSEL: Lijsttrekker S. Schuyer (Enschede), 2. G. J. Smits (Zwolle), 3. A. A. Veldkamp (Hengelo), 4. A. F. Lorier (Kampen), 5. F. P. Boelens (Oldenzaal), 6. mevr. M. A. Melief-Knuppe (Enschede), 7. mevr. N. Drayer-Heldsingen (Enschede), 8. A. ten Dolle (Zwolle), 9. B. Remmelts (Ommeren), 10. J. H. Geijs (Enschede), 11. E. van Egten (Deventer), 12. R. Klaasesz (Deventer), 13. J. W. van den Akker (Hengelo), 14. C. W. van Beusekom (Deventer), 15. J. Werner (Noordoostpolder), 16. W. Bohle (Enschede), 17. P. M. Faber (Emmeloord), 18. L. C. van der Hucht (Delden), 19. C. R. Cornelisse (Enschede).

GELDERLAND: Lijsttrekker F. Plate (Apeldoorn), 2. M. F. de Nereé tot Babberich (Babberich), 3. D. Eisma (Apeldoorn), 4. R. J. Overzalf (Arnhem), 5. M. A. van der Wijst (Arnhem), 6. J. W. Eikenaar (Dieren), 7. J. M. A. Franse (Elst), 8. mevr. M. J. Segeth-Dibbetz (Voorthuizen), 9. mevr. E. Vissers-Pop (DeIJsselhorst), 10. J. H. Benedictus (Beusichem), 11. A. F. Müller (Duiven), 12. R. B. M. Hoksbergen (Arnhem), 13. B. J. Frielink (Zelhem), 14. P. van Eck (Putten), 15. H. D. van Pernis (Doetinchem), 16. W. K. Ates (Wiege), 17. E. Schiks (Nijmegen), 18. D. Kloen (Wageningen), .

In Gelderland zijn voor D'66 kandidaat gedeputeerden de heren F. Plate en M. F. de Nereé tot Babberich.

UTRECHT: Lijstaanvoerder E. Denig (De Bilt), 2. K. B. P. Allard (Soest), 3. P. G. N. Peppelenbosch (Vleuten), 4. A. A. Mantén (Utrecht), 5. P. Singelenberg (Utrecht), 6. mevr. C. S. M. Draisma-Paulus (Bunnink), 7. mevr. J. M. Bakker-Van Wieringen (Baarn), 8. J. Kat (Amersfoort), 9. A. C. G. de Langen (Soestdijk), 10. A. van Dijkman (Groenekan), 11. A. van Raab van Canstein (De Bilt), 12. mej. M. Post (Utrecht), .

De andere kandidaten, die over de kieskringen Utrecht en Amersfoort zijn verdeeld, zijn: M. Scheffers (Zeist), A. van Kooten (De Bilt), K. P. J. Wiss (Utrecht), A. J. Meerburg (Utrecht), H. J. Zeevalking (Utrecht), J. A. Koot (Veenendaal), J. C. Terlouw (Utrecht), K. Langelaar (Vreeland), mej. G. W. C. A. Swart (Utrecht), S. J. Bosma (Leusden), J. C. Visser (Veenendaal), G. C. Verhoef (IJsselstein), A. J. Vendrik (Utrecht), P. A. Ollislagers (Veenendaal), A. W. Voors (Utrecht), en mevr. M. J. B. Noordenbosch-Van de Wiel (Leusden).

In Utrecht heeft D'66 geen kandidaat gedeputeerden

NOORD-HOLLAND: Lijstaanvoerder J. P. A. Gruijters, 2. L. J. J. Duyn (Beemster), 3. J. A. Ankum (Aerdenhout), 4. A. A. Redeker (Amsterdam), 5. J. ten Brink (Bloemendaal), 6. P. Klok (Den Helder), 7. D. van Leeuwen (Zaandijk), 8. K. H. Stroethoff (Limmen), 9. H. J. Walboomers (Bussum), 10. D. R. Blijleve (Hilversum), 11. J. de Lange (Diemen), 12. J. P. Veerman (Amstelveen), 13. Q. A. Jansen (Alkmaar), 14. mevr. C. War-naar-Pellikaan (Nieuwendam), 15. C. T. A. Mulié (Amsterdam).

De andere kandidaten, die over de kieskringen Amsterdam, Den Helder, Alkmaar, Hilversum, Amstelveen, Zaandam, Hoorn, Haarlem en Velsen zijn verdeeld, zijn:

J. Bakker (Bergen), J. P. van der Hiele (Hoofddorp), D. Winkel (Zaandam), G. Nootenboom (Maartenvlotbrug), J. C. Blum (Amsterdam), R. M. Voncken (Amsterdam), B. M. van Dam (Midden Beemster), C. E. Dinsbach (Bovenkarspel), H. O. Velthuysen (Amsterdam), M. J. de Willigen (Amsterdam), J. J. de Mik (Alkmaar), A. H. Hoogland (Heiloo), J. F. M. M. Brons (Haarlem), A. J. Ykema (Ouderkerk a. d. Amstel), C. G. D. Maarschalk (Haarlem), M. Kind (Haarlem), G. Lunow (Castricum), J. Sturhoofd (Amstelveen), T. P. M. van Koningsbruggen (Amsterdam), K. Burger (Andijk), W. C. M. Willems (Hilversum), C. J. ten Wolde (Zaandam), L. Zuiderveld (Haarlem), C. T. Affolter (Amsterdam), E. Goedhart (Amstelveen), C. A. Verspuj (Schagen), C. M. van Kleef (Blokker), P. B. Windhorst (Amstelveen), en D. Laan (Bovenkarspel).

In Noord-Holland heeft D'66 geen kandidaat gedeputeerden

ZUID-HOLLAND: Lijsttrekker mevr. E. K. Wessel-Tuinstra (Oestgeest), 2. D. Bark (Den Haag), 3. A. R. van der Burg (Den Haag), 4. N. F. J. Schwab (Den Haag), 5. G. G. van Blokland (Voorhout), 6. mevr. W. Hartemink-Trouw (Naaldwijk), 7. G. S. van Boetzelaer (Den Haag), 8. P. A. J. M. Cras (Voorburg), 9. W. P. J. Schuiten (Rotterdam), 10. J. L. Albers (Voorschoten), 11. H. J. van Grieken (Voorburg), 12. J. G. Huygens (Den Haag), 13. R. R. Rochat (Mijnsheerenland), 14. M. W. van Gelder (Arkel), 15. J. van Leeuwen (Bleiswijk), 16. J. A. Nagtegaal (Rotterdam), 17. H. J. Koenen (Maasland).

De andere kandidaten, die over de kieskringen Den Haag, Delft, Gouda, Dordrecht, Leiden, Rotterdam en Ridderkerk zijn verdeeld, zijn: A. R. I. Aris (Den Haag), F. van Gelderen (Den Haag), T. M. Putman (Bergschenhoek), P. C. Boevé (Schoonhoven), A. C. de Goederen (Boskoop), J. P. Mazure (Den Haag), G. 't Hart (Delft), A. R. Spoor (Den Haag), L. F. A. den Breejen (Delft), J. B. S. Kramer (Langerak), R. Venema (Den Haag), L. G. de Oude (Schiedam), A. Eekhout (Wateringen), W. J. Brinkman (Middelhar-nis), P. Peters (Leidschendam), E. E. Grünberg (Den Haag), B. H. R. Markowski (Den Haag), W. Ch. J. Westerman (Capelle), J. H. Dukker (Brielle), P. Pappenheim (Rhoon), en A. D. M. Simonsz (Den Haag).

In Zuid-Holland zijn voor D'66 kandidaat gedeputeerden de heren A. R. van der Burg (Den Haag), G. G. van Blokland (Voorhout), G. S. van Boetzelaer (Den Haag), P. A. J. M. Cras (Voorburg) en J. L. Albers (Voorschoten).

ZEELAND: Lijstaanvoerder J. Roodenburg (Vlissingen), 2. H. Kapenga (Goes), 3. K. C. Schouten (Terneuzen), 4. E. H. J. de Lyon (Hulst), 5. W. J. Wolff (Kapelle), 6. P. B. Verschuur (Scharendijke), 7. W. Wagenaar (Goes), 8. J. W. Carels (Breskens), 9. C. M. Kole (Middelburg), 10. mevr. Wolff-Boom (Kapelle), 11. S. Vlieger (Terneuzen), 12. mevr. De Jonge-Leeuwenburgh ('s Heer Arendskerke), 13. A. J. A. Veldkamp (Middelburg), 14. mevr. J. M. Bergwerff-van 't Land (Middelburg), 15. G. J. Swiers (Middelburg), 16. mevr. M. M. Niermans-Gossije (Breskens), 17. J. P. C. van Helder (Vlissingen), 18. A. Geerts (Goes), 19. F. A. Bergwerff (Middelburg).

In Zeeland zijn voor D'66 kandidaat gedeputeerden de heren J. Roodenburg en H. Kapenga.

NOORD-BRABANT: Lijstaanvoerder A. Kloezen (Rosmalen), 2. J. Witting (Nuenen), 3. mevr. A. B. L. Meyer-Huisman (Waalre), 4. G. M. M. van Dam (Beek en Donk), 5. L. J. van Neerven (Deurne), 6. H. J. J. M. Smeets (Oss), 7. J. A. H. H. Verhulst (Tilburg), 8. B. P. A. de Bont (Eindhoven), 9. F. de Haas (Zevenbergschenhoek), 10. F. J. Heesen (Boxtel), 11. H. W. J. van Kuijk (Boxtel), 12. G. T. A. C. Aarts (Nuenen), 13. G. Z. Braun (Geldrop), 14. L. P. van Os (Breda), 15. P. Walraven (Berkel-Enschot), 16. J. A. M. Zom (Breda), 17. W. A. F. Wilbers (Bergen op Zoom), 18. H. Swinkels (Helmond), 19. mevr. E. M. van Dam-Ouwehand (Aalst), 20. A. H. van Stratum (Helmond).

In Noord-Brabant zijn voor D'66 kandidaat-gedeputeerden de heren A. Kloezen en L. J. van Neerven.

LIMBURG: Lijstaanvoerder E. J. van Litsenburg (Eygelsheoven), 2. M. A. B. Erens (Valkenburg), 3. mevr. J. E. Ch. Mol-Vermunt (Schaesberg), 4. A. H. A. M. Berghs (Gennep), 5. H. J. Rang (Sittard), 6. S. P. A. Fortuin (Nieuwenhagen), 7. A. H. van Wijk (Weert), 8. J. J. Lahaye (Kerkrade), 9. J. H. M. Duysens (Kerkrade), 10. P. J. van den Eeden (Venlo), 11. J. A. M. Offermans (Geleen), 12. A. S. M. van Hal (Gronsveld), 13. P. J. Dirks (Maastricht), 14. P. C. van Tielrooy (Sittard), 15. J. J. H. Veltmans (Heer), 16. W. M. M. J. Claessen (Heerlen), 17. J. G. H. Eykenboom (Beek), 18. P. Gijbels (Maastricht), 19. G. van Enckevoort (Sevenum), 20. mevr. Van Winsen-Loomans (Borgharen).

In Limburg heeft D'66 geen kandidaat gedeputeerden.

Politiek van de boekenplank

Vaarwel Amerika

Een goed boek over Amerika en de familie Kennedy is "Vaarwel Amerika" van James Hepburn, een uitgave à veertien-negentig van de uitgeverij Westfriesland in Hoorn.

Goed gedocumenteerd geeft het een overzicht voor, tijdens en na de Kennedy-periode. Krachtig is het protest van de schrijver tegen de leugens en het bedrog rond de moordenaars van de twee Kennedy's. Voor treffelijk is de literatuurlijst na ieder hoofdstuk en de toegevoegde mededelingen ter oriëntatie.

Voorlopig plan van het hoofdbestuur van D'66 voor uitvoering motie 9 (Beleidsplan) d.d. 13 december 1969.

In motie no. 9 van 13 december 1969 besloot het congres van D'66

- dat in 1970 een concreet beleidsplan tot stand behoort te komen, waarin in integraal verband de doeleinden en prioriteiten worden gepresenteerd, waarop D'66 haar beleid zal richten.
- dat hiertoe een doelgerichte coördinatie van de werkzaamheden van de politieke werkgroepen tot stand dient te komen

en werd het H. B. opgedragen:

- 1 te bevorderen dat de werkzaamheden van de werkgroepen met voorrang worden gericht op verwezenlijking van deze centrale doelstelling.
- 2 een centrale werkgroep op te richten die onder verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur wordt belast met de taak alle coördinerende en inspirerende activiteiten te ontplooiën welke voor de totstandkoming van genoemd beleidsplan noodzakelijk zijn;
- 3 een efficiënte procedure te ontwikkelen, volgens welke het tot stand gekomen ontwerp op democratische wijze binnen alle geledingen van de partij wordt behandeld, alvorens het zal worden voorgelegd aan een A. L. V. in 1970;
- 4 in deze procedure te voorzien in een voor mei 1970 te houden ledenvergadering over de uitgangspunten van dit concrete beleidsplan.

Opgemerkt zij dat punt 4, als boven overgenomen uit de notulen, niet goed begrijpelijk is geformuleerd. Geeft men dit punt 4 de ruimst mogelijke interpretatie dan zou daaruit volgen dat voor mei '70

a een plan voor een efficiënte procedure als bedoeld onder 3 aan de A. L. V. wordt voorgelegd ter goedkeuring;

b de uitgangspunten voor de ontwikkeling van een beleidsplan ter beslis-sing aan de A. L. V. worden voorgelegd. Er dient derhalve een demo-cratische procedure te worden ontworpen, die het de leden mogelijk maakt een beleidsplan in de afdelingen en werkgroepen te bediscussi-eren en te amenderen, mits hiervoor voldoende tijd beschikbaar komt. Vermeden dient te worden dat de centrale werkgroep als een soort inner circle van de werkgroepen een stuk te voorschijn tovert, dat weliswaar met medewerking van de werkgroepen is tot stand gekomen, maar dat dan toch min of meer rauwelijks aan een congres wordt voorgelegd. Anderzijds is het H. B. vast van plan niet terecht te komen in het andere uiterste, te vergelijken met de situatie waarin het hoofdbestuur zich ten gevolge van een overvloed aan inspraak bevond voor het congres in Helmond, toen een onvoldoende gestructureerd pakket reglementen voorstellen als een moeilijk te bemachtigen vrij lauwe gehakthal aan het congres moest worden voorgeschoteld.

Plan voor de procedure

- fase 1 Daar het H. B. verantwoordelijk is voor de uitvoering van de motie, dient zij te definiëren wat met de motie wordt bedoeld, met name wat men bedoelt met de uitgangspunten. Het H. B. houdt hierover een speciale vergadering op 18 januari 1970.
- fase 2 Het H. B. benoemt - de machtiging ligt in de motie - een centrale werkgroep, die dadelijk concrete uitgangspunten formuleert vóór een beleidsplan. Deadline 5 februari 1970.
- fase 3 Deze uitgangspunten worden integraal voorgelegd aan alle werkgroepen en aan alle afdelingen, die hierover in februari vergade-ren. Daarna plus minus 1 maart '70 een vergadering van voor-zitters of besturen van de werkgroepen en van voorzitters of be-sturen van de afdelingen om in de werkgroepen en afdelingen op-gekomen commentaren en amendementen te bediscussiëren en te verwerken. De centrale werkgroep stelt de eindredactie van de uitgangspunten vast en het H. B. publiceert deze uitgangspunten als tussenbalans voor 4/5 april '70.
- fase 4 Aan het congres van 4/5 april '70 wordt de tot dan toe gevolgde procedure en de procedure ter verdere uitvoering van de motie in de fasen 5 en volgende ter goedkeuring voorgelegd. Het con-gres op 4/5 april beslist ook over de inhoud van de uitgangspunten.
- fase 5 De uitgangspunten worden uitgewerkt en vertaald in concrete be-leidspunten en alternatieven door de werkgroepen en ter versnel-ling ook door de kleine gespecialiseerde ad hoc commissies uit de werkgroepen. Deadline 30 juni '70.
- fase 6 De Centrale werkgroep neemt de uitgewerkte voorstellen van de werkgroepen en kleine werkgroepen in, stuurt deze naar alle leden van alle werkgroepen en wint nadere alternatieven en even-tuele amendementen in. Deadline 1 september '70.
- fase 7 De centrale werkgroep doet daarna aan de besturen van de werk-groepen in een vergadering te houden uiterlijk op 1 oktober '70 voorstellen tot integratie van het totale beleidsplan. De centrale werkgroep stelt de uiteindelijke redactie vast. Deadline 10 okto-ber '70.
- fase 8 Het plan gaat naar de afdelingen ter discussie en wordt voorge-legd aan het eerstvolgende congres, met eventuele amendemen-

ten. Deadline discussie in afdelingen 10 november '70, congres begin december '70.

Toelichting

Aanvankelijk leek het wenselijk om in fase 2 eerst een vergadering van de voorzitters of besturen van de werkgroepen te hebben, daarna door de centrale werkgroep de uitgangspunten voorlopig te laten vaststellen, daar-na deze uitgangspunten naar de afdelingen te zenden, en ze vervolgens door een vergadering van afdelingsvoorzitters en/of besturen te laten bediscussiëren en amenderen n.a.v. het besprokene in de afdelingen, waarna een voorlopig definitieve versie door de centrale werkgroep zou kunnen worden vastgesteld. Ik ben hiervan afgestapt, omdat dit zou bete-kenen dat omtrent de verkiezingen voor de Provinciale Staten waar vrij-wel iedereen zijn handen vol aan zal hebben en omtrent het congres op 4/5 april men zoveel extra tijdsruimte aan deze 2 rondes (1x werkgroe-pen, daarna 1x afdelingen) zou moeten besteden, dat - met de naderende vakanties in het verschieft - beslist onvoldoende tijd over zou blijven voor de uitwerking van het beleidsplan voor uiterlijk 31 december '70. Hier treedt de controverse democratie/snelheid die in de motie 9 is ingebouwd weer duidelijk aan het licht. M.i. is echter de uitspraak van de werkgroe-pen en de afdelingen voldoende gegarandeerd, ook al gebeurt dit tegelij-kertijd; het leek wenselijk eerst de uitgangspunten aan het congres voor te leggen op 4/5 april '70.

Naar mijn mening is de hier voorgestelde werkwijze, gezien de opdracht aan het H. B., de best werkbare, al zal het wel zaak zijn alle zeilen bij te zetten.

Inhoud beleidsplan

Het vaststellen van een beleidsplan zal allereerst inhouden dat een aantal prealabele min of meer technische vragen worden beantwoord. Ik noem er enkele.

1. Op welke termijn wordt in het plan gedacht? Men dient hier te denken aan minstens 4 zo mogelijk 10 of 20 jaar.
2. Behandelt het plan uitsluitend de landelijke (incl. buitenlandse) poli-tiek? Denkt men daarbij ook aan vernieuwing van de partijstructuren? M.i. zal het eerste - gelet op het program van D'66 - het laatste impliceren.
3. Het plan zal alternatieven moeten inhouden. Kost een project, als nieuwe absolute prioriteit gesteld, 1 miljard, dan zal men moeten aangeven welke andere prioriteiten moeten vervallen of welke nieuwe prioriteit in de financiële of fiscale sfeer moet worden gesteld, resp. hoe een combinatie van beide, 1 miljard op zal leveren.
4. Een beleidsplan als het onderhavige dient voortdurend te worden geëvalueerd en aangepast. Nieuwe prioriteiten worden gesteld, andere vervallen of komen op een niveau waar ze alternatief worden gesteld tegenover andere kiesbare wenselijkheden. Derhalve dient een beleidsplan als dit een flexibele structuur te hebben en precies aan te geven het niveau van een prioriteit in vergelijking met de andere prioritei-ten en de mate van elasticiteit van ieder voorstel binnen het kader van de uitgangspunten.
5. In een moderne democratie dient een goede werkverdeling te bestaan tussen de beslissers en de z.g. "deskundigen". De kiezers leggen de uitgangspunten vast en de prioriteiten. Derhalve dienen, binnen de door de kiezers vastgestelde uitgangspunten, de consequenties van de prioriteiten op een goed verstaanbare en op een voor een reële keuze vatbare wijze te worden vertaald. Binnen en na deze beslissingen moet een snelle uitvoering aan de deskundigen worden overge-laten.
6. Voor een beleidsplan als het onderhavige betekent dit dat de uitgangs-punten en prioriteiten met hun alternatieven voor het congres van D'66 geheel doorzichtig moeten worden gemaakt. Het congres kan dan zinvol over dergelijke voorstellen beslissen. Ik noem een voor-beeld.
Een congres kan zeer goed beslissen of meer aan bejaardenzorg en minder aan defensie dient te worden besteed en daarna ook nog be-slissen of in de bejaardenzorg de extra-murale zorg op bepaalde te omschrijven gronden meer aandacht moet krijgen, waardoor even-tueel de bouw van grote verpleeghuizen zou kunnen worden afgeremd. Het congres beslist niet meer - als de extra-murale zorg prioriteit zou hebben gekregen - of de huis aan huis verstrekking van warme maaltijden aan bejaarden in tinnen of gietijzeren pannen moet gebeu-ren; de consumentenbond weet dat trouwens beter. Het is niet de taak van een politiek congres, maar van de volksvertegenwoordigers, om hier te controleren en te critiseren.
7. Het beleidsplan is een politiek beleidsplan en de beslissing over de prioriteiten is geen simpele kwestie van boekhouding. Wie b.v. ge-kozen minister-president wil laten vallen of wil relativeren als programmapunt en de voorkeur geeft, als eerste prioriteit, aan ont-wikkelingshulp en verwacht, dat hij meer steun voor ontwikkelings-hulp zal krijgen door de gekozen minister-president te laten vallen, is bezig met een zuiver politieke beslissing. Het kan nl. zeer wel zijn dat hij, door de gedachte van een gekozen minister-president prioriteit te geven en actief te steunen, méér steun verwerft voor zijn eerste prioriteit (de ontwikkelingshulp) en niet, zoals hij dacht, minder.

Het beleidsplan en de prioriteiten

Bij de totstandkoming van het beleidsplan komen vanzelf naast de uitgangs-punten, de prioriteiten naar voren. Als de nogal ambitieuze opzet van dit plan gelukt, zal in december 1970 het congres van D'66 het beleidsplan kunnen vaststellen tesamen met de prioriteiten. Het is zelfs mogelijk

een aantal onderling verwisselbare prioriteiten vast te stellen wanneer het congres beslist dat ze van gelijk niveau zijn. (Hier komt een procedurekwestie aan de orde: als het congres met 80% - 20% van de stemmen punt A prioriteit 2 geeft, dan wordt de democratie geridiculiseerd wanneer punt B met 79% - 21% van de stemmen naar prioriteit 3 zou worden verwezen. Ze zijn immers van praktisch gelijk niveau.

Het beleidsplan en de fractie

Het zal noodzakelijk zijn leden van de fractie van de Tweede Kamer in de centrale werkgroep op te nemen, omdat de in de fractie thans aanwezige deskundigheid en georiënteerdheid mede moet worden benut. Het zal ook nodig zijn de fractie te vragen haar apparaat in te schakelen voor de werkzaamheden die voor de totstandkoming van het beleidsplan noodzakelijk zijn, gelet op het vele werk dat de uitvoering van de motie meebrengt, waartegen zeker in periodes van de verkiezingen, het apparaat van het secretariaat niet opgewassen kan zijn.

Amsterdam, 3 januari 1970

Namens het hoofdbestuur

H. van Beekhuizen
coördinator beleidsplan

Besluitenlijst van de algemene ledenvergadering, gehouden te Amsterdam op 13 dec 1969

1. In de notulencommissie worden benoemd mevr. de Nerée en de heren Koreman en Hoogenboezem.
2. In de stemcommissie worden benoemd de heren van Dam en Boers.
3. De besluitenlijst van de Algemene Ledenvergadering te Leiden zoals afgedrukt in de Democraat 3e jaargang no. 2 en die van de Algemene Ledenvergadering te Den Haag in dezelfde Democraat afgedrukt, worden goedgekeurd.
4. Verslag geschillencommissie: er waren geen geschillen.
5. Verslag rapportagecommissie: bij stemming wordt besloten dat deze commissie niet opnieuw de problemen rond beleid van Hoofdbestuur c.q. Dagelijks Bestuur inzake het secretariaat zal behandelen.
6. Verslag Commissie '70 wordt goedgekeurd.
7. De volgende motie wordt aangenomen, ingediend door D. Bark en C. van der Kaaden-Boogert.

"De A. L. V. van D'66 in vergadering bijeen op 13 december 1969 te Amsterdam, overwegende:

1. dat van artikel 28-1 van het huishoudelijk reglement luidende "het hoofdbestuur wordt gekozen voor een periode van twee jaar" terwille van de zo gewenste continuïteit in het hoofdbestuur alleen bij hoge uitzondering behoort te worden afgeweken;
2. dat het hoofdbestuur ingevolge het besluit van de algemene ledenvergadering te Helmond een politieke taak heeft;
3. dat in de komende twee jaar een drietal verkiezingen voor tegenwoordigende lichamen zullen plaats vinden, zodat deze politieke taak een extra accent zal krijgen;
4. dat het hoofdbestuur ongeacht de vastgestelde procedure direct of indirect een belangrijke rol zal moeten spelen bij het zoeken van geschikte kandidaten voor de tweede kamer en het opstellen van het advies over de volgorde van de kandidatenlijst; gezien de omstandigheden dat, na de leden van de tweede kamer fractie, vanwege hun functie vrijwel alleen de leden van het hoofdbestuur geacht kunnen worden bij de leden van D'66 algemeen bij name bekend te zijn;

acht het ongewenst dat hoofdbestuursleden, die anders dan door hervervkiezing, gekozen worden voor een periode waarbinnen periodieke twee kamer verkiezingen plaats vinden bij die tweede kamer verkiezingen kandidaat zullen zijn en

nodigt alle kandidaten voor het hoofdbestuur uit zich vóór de verkiezing van het hoofdbestuur ten overstaan van de algemene ledenvergadering uit te spreken over hun opvattingen ten aanzien van het zich kandidaat stellen voor de tweede kamer door hoofdbestuursleden die nog niet hun zittingsperiode van twee jaar hebben volbracht, alsmede - voorzover het de eerstvolgende tweede kamer verkiezingen betreft - over hun voornemens ter zake."

8. Moties van politieke aard, zoals afgedrukt in Democraat 3e jaargang no. 2, p. 12.

Moties 1, 3 en 4 worden ingetrokken en vervangen door de motie ingediend door W. Bohle, J. Kras en J. Borst:

"De A. L. V. van D'66 bijeen op 13 december '69 te Amsterdam van mening: dat terwille van de duidelijkheid ten opzichte van de kiezer en de overige politieke partijen, en teneinde voorbereid te zijn op de mogelijkheid van vervroegde verkiezingen, in het voorjaar 1970 het standpunt van D'66 ten aanzien van minimumvoorwaarden voor regeringsdeelname op een niet mis te verstane wijze komt vast te staan;

draagt het hoofdbestuur op:

1. zo spoedig mogelijk de totstandkoming van minimum voorwaarden voor deelname aan de regering te bevorderen;
2. deze minimum voorwaarden vóór mei 1970 op een congres aan de leden ter vaststelling aan te bieden;
3. de discussie over deze minimumvoorwaarden op korte termijn in zo breed mogelijke kring op gang te brengen.

Bij stemming wordt deze motie verworpen.

Motie no. 2 ingediend door v.d. Burg, van Montfoort en 16 anderen, afd. Den Haag, wordt aangenomen. Deze luidt aldus:

"De A. L. V., gelet op de besluiten van de A. L. V. 's in Helmond 1967 en Leiden 1968 ten aanzien van het verlenen van medewerking aan de vorming van een kabinet, van oordeel dat het opstellen van een aanvaardbaar minimumprogramma een moeilijke en tijdrovende bezigheid is, waaraan zoveel mogelijk leden en aanhangers van de partij hun krachten moeten geven, nodigt het Hoofdbestuur uit op korte termijn stappen te ondernemen om het overleg in zo breed mogelijke kring op gang te brengen en om maatregelen te treffen dat in het geval van een kabinetscrisis onmiddellijk een concept-minimumprogramma aan de leden kan worden voorgelegd.

Motie 5 wordt verworpen

Motie 6, ingediend door van Montfoort en 20 anderen afd. Den Haag, wordt enigszins gewijzigd aanvaard. Deze luidt nu:

"De A. L. V. bijeen op 13 december 1969 te Amsterdam gelet op de besluiten van de A. L. V. te Leiden 1968 ten aanzien van het verlenen van medewerking aan de vorming van een kabinet, gezien de staatsrechtelijke opvatting van D'66 welke naast directe invloed van de burgers op de regeringsvorming wederzijdse onafhankelijkheid van regering en parlement verlangt; overwegende, dat de praktijk van de kabinetsformaties in de laatste jaren niet verenigbaar is met het vereiste van wederzijdse onafhankelijkheid tussen regering en parlement; nodigt het Hoofdbestuur uit te onderzoeken welke vorm een kabinetsformatie, binnen de grenzen van het huidige staatsrechtelijke bestel, dient te hebben, teneinde zo nodig te voldoen aan de eerdervermelde eis van onafhankelijkheid, dat D'66 tot een dergelijke kabinetsformatie zijn medewerking zal kunnen verlenen; draagt het Hoofdbestuur op er naar te streven de resultaten van dit onderzoek uiterlijk op het volgende congres aan de leden voor te leggen, en gaat over tot de orde van de vergadering."

Motie 7 wordt ingetrokken

Motie 8 wordt verworpen

Motie 9 ingediend door voorzitters van werkgroepen, wordt aangevuld met punt 4 en luidt aldus:

- De A. L. V. van D'66 op 13 december 1969 te Amsterdam bijeen, van mening
- dat in de loop van het jaar 1970 een concreet beleidsplan tot stand behoort te komen, waarin in integraal verband de doeleinden en prioriteiten worden gepresenteerd, waarop D'66 haar beleid zal richten
 - dat hiertoe een doelgerichte coördinatie van de werkzaamheden van de politieke werkgroepen tot stand dient te komen;
- draagt het Hoofdbestuur op
- 1) te bevorderen dat de werkzaamheden van de werkgroepen met voorrang worden gericht op verwezenlijking van deze centrale doelstelling;
 - 2) een centrale werkgroep op te richten, welke onder verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur belast wordt met de taak alle coördinerende en inspirerende activiteiten te ontplooiën welke voor de tot standkoming van genoemd beleidsplan noodzakelijk zijn;
 - 3) een efficiënte procedure te ontwikkelen, volgens welke het tot stand gekomen ontwerp op democratische wijze binnen alle gedeeltes van de partij wordt behandeld, alvorens het zal worden voorgelegd aan een algemene ledenvergadering in 1970.
 - 4) in deze procedure te voorzien in een vóór mei 1970 te houden algemene ledenvergadering over de uitgangspunten van dit concrete beleidsplan.

Deze motie wordt aangenomen met dien verstande dat het Hoofdbestuur zich achter deze motie stelt onder voorwaarde dat punt 4) geïnterpreteerd zal worden als het geven van een tussenbalans.

9. Het jaarverslag van de Secretaris wordt goedgekeurd.

10. Verkiezing Dagelijks Bestuur. De heren Jongedijk en Dijsselbloem behoeven niet in het Hoofdbestuur herkozen te worden, moeten alleen in het Dagelijks Bestuur gekozen worden, hetgeen gebeurt. De heren Beekmans en Nagtegaal treden periodiek af, moeten derhalve eerst herkozen worden en vervolgens in het Dagelijks Bestuur gekozen worden. Dit gebeurt in één keer.

11. In de geschillencommissie worden gekozen: mevrouw van Lookeren Campagne, de heren van der Ven, Josephus Jitta en Lorier. In de rapportagecommissie worden gekozen de heren Boeren en mevr. Smal-Klitsie. In de programmacommissie zullen voor eventuele vacatures de gestelde kandidaten in de onderstaande volgorde in aanmerking komen: de heren Schwarz, Brand en Pappenheim.

12. Programmavoorstel inzake hoofdstuk 11, Verkeer en Vervoer.
Amendement IV g 13 in de vorm van een nieuw punt (11.24) luidende:
"Op door zee- en binnenschepen druk bevaren wateren dient op knelpunten een beperkte verkeersregeling voor de scheepvaart te worden ingesteld."
Dit amendement wordt aanvaard.
- Amendement, voorstel werkgroep, toevoeging van punt d) aan art. 11.14, dat als volgt luidt:
"Tussen stads- en streekvervoerbedrijven moet - rekening houdend met de plaatselijke situatie - een nauwe vorm van samenwerking tot stand worden gebracht, met name op het gebied van de structuur van het lijnennet en het tariefbeleid."
Dit amendement wordt aangenomen.
- Behandeling landelijk deel provinciaal programma.
13. Motie van regionaal congres van 22.11.69 wordt ingetrokken.
14. Motie van de afd. Apeldoorn (Borst, Onnes) inzake art. 130 van het huishoudelijk reglement betr. de verplichting van de kandidaten voor de provinciale staten om zich in alle afdelingen van hun provincie voor te komen stellen, wordt aangenomen.
15. Titel "Inleiding vanwege Hoofdbestuur tot het provinciaal programma" dient veranderd te worden in "Algemene Inleiding bij het provinciaal programma".
16. Voorstel tot inpassing van hoofdstuk 15 in hoofdstuk 1 van werkgroep Staatsrecht (Boeren, Plate) wordt aangenomen, waarbij 1.35 (publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie) komt te vervallen.
17. Amendement 1 a 1 (van den Burg) wordt aangenomen en dient ingepast te worden in bovengenoemd voorstel.
18. Amendement 1a, 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 1b1 worden verworpen of ingetrokken.
Amendement 1b2 en 1b2' worden aangenomen.
Amendement 1b3 wordt aangehouden tot volgend congres
1b4 (betr. 15.12) wordt aangevuld met:
d) gemeentesecretaris
e) secretaris Waterschap
f) lid of gecommiteerde van bovengemeentelijk orgaan
1b5 verworpen
1b6 ingetrokken
1b7 verworpen
1b8 aangenomen (dus 15.14 wordt gewijzigd)
1b8' ingetrokken
1b9 aangenomen (dus 15.15 vervalt)
1b10 verworpen
1b11 verworpen
Alternatief B van 15.21 aangenomen
Eventuele aanvulling van 15.21 verworpen
1c1 aangenomen
1c2 vervalt
1c3 ingetrokken
1c4 aangenomen
1c5 aangenomen, waarbij de laatste zin van 15.24 wordt gehandhaafd.
1c6 aangenomen (15.28 schrappen)
1c7 aangenomen (15.211 schrappen)
1c8 aangenomen (15.212 wordt ondergebracht bij hfst. Volksgezondheid)
1c8'aangenomen (15.213, laatste zin schrappen)
1c9 aangenomen (nieuw artikel 15.213')
1c9' verworpen
1c10 aangenomen
1c11 verworpen
In 15.16 moet "haar" vervangen worden door "hun".
- De redactie der amendementen moet nog aan een onderzoek onderworpen worden.
19. Het landelijk deel provinciaal programma wordt aangenomen.
20. De motie van Friesland (van Beilen e.a.) behelzende een voorstel om gelden die door de partij besteed zouden worden voor het laten maken van artikelen als bierviltjes enz. enz. voor de verkiezingscampagne te schenken aan Biafra en tevens de andere partijen aan te sporen dit ook te doen, wordt verworpen.
21. Wijzigingen en aanvulling Huishoudelijk Reglement.
Het voorstel om Hfst IX (Candidaatsstelling Tweede Kamer) uit te stellen tot het volgend congres wordt aanvaard. Er wordt een nieuwe commissie benoemd die dit zal bestuderen. Hierin hebben zitting: mevr. van der Kaaden, de heren Nooteboom, de Goederen, de Vries Robbé, Zeven en Schrauwen.
- Toevoeging van art. 137 bis wordt aanvaard. (Dem. 3e jrg. no. 1 p.5)
Toevoeging van een zin aan art. 138 wordt aanvaard. (Dem. 3e jrg. no. 1 p.5)
- Amendement II a 1 betr. art. 23.3 wordt aanvaard
" II d 17 " " 112 " "
" II e 1 " " 144 " "
" II f 1 wordt overgenomen door Hoofdbestuur en aangenomen
" II f 2 wordt ingetrokken
" II f 3 wordt overgenomen door Hoofdbestuur en aangenomen

NIEUW HOOFDBESTUUR

- Sinds de hoofdbestuursverkiezingen, gehouden op het congres van 13 december j.l., is de samenstelling van het hoofdbestuur als volgt:
- voorzitter J.A. P. M. Beekmans
Beatrixlaan 4, Melissant, 01877-698
- vice-voorzitter H. Jongedijk
Van Montfoortlaan 20, Wassenaar 01751-5970
- sekretaris politiek J.A. Nagtegaal
Leeuweriklaan 8, Rotterdam, 010-184670
- sekretaris organisatie F.C.M. van Leeuwen
Alkenoord 147, Capelle a/d IJssel,
overdag: 010-302415
- penningmeester H.H.A. Dijsselbloem
dr. H.A. Colijnstraat 22, Uithoorn 02975-4016
- publiciteit L. Timp
Torenlaan 7, Blaricum
- coördinatie werkgroepen J.H. Moerkerk
Hartenstraat 32, Amsterdam, 020-226098
- coördinatie beleidsplan H. van Beekhuizen
Herengracht 314, Amsterdam, 020-230726
- coördinatie Staten- en raadsfracties P. Fetter
Boulevard 143, Katwijk aan Zee, 01718-3375
- Deze bestuurleden vormen het dagelijks bestuur.
- Overige leden:
- Regio's Friesland, Groningen mejuffrouw S. Hagenbeek
en Drenthe Nyländsijk 119, Leeuwarden, 01500-34152
- regio's Gelderland en Overijssel M. F. F. A. de Nerée tot Babberich
Camphuysen, Babberich, 08364-283
- regio Gelderland en Overijssel H. van Holten
Oosteinde 32a, Zevenaar, 08360-3673
- regio Noord Holland Ch. Mertens
Egelantiersstraat 2 II, Amsterdam
020-227351
- regio Zuid Holland mevrouw H. C. M. Smits van Waesberghe-
+ coördinatie werkgroepen Bakker
Reigerlaan 4, Leidschendam, 01761-4922
- regio Utrecht A. J. Meerburg
woonboot Askeladd, t/o Merwedekade 149,
Utrecht, 030-886597
- regio Zeeland P. C. Porrey
Paauwenburgweg 107, Vlissingen,
01184-6465
- regio Noord Brabant R. L. Blik
Katerstraat 6, Vessem, 04979-335
- regio Noord Brabant A. J. Kalthoff
Vrijheidstraat 21, Oosterhout, 01620-4521
- regio Limburg A. Palte
Pres. Kennedystraat 8, Amby bij Maas-
tricht, 04400-22313
- Commissie '70 F. A. Hijmans
Julianaplantsoen 146, Diemen, 020-920742
- coördinatie werkgroepen mejuffrouw G. Swart
Faustdreef 481, Utrecht, 030-717926
- Binnen het hoofdbestuur is een verdeling gemaakt tussen de HB leden die zich met de werkgroepen gaan bezighouden.
Als algemeen coördinator binnen het dagelijks bestuur treedt J. H. Moerkerk op. Adres: Hartenstraat 32 Amsterdam. Tel.: 020-226098.
De andere hoofdbestuursleden die zich met de coördinatie van de werkgroepen gaan bezighouden zijn:
mevr. H. C. M. Smits van Waesberghe-Bakker, Reigerlaan 4, Leidschendam, tel.: 01761-4922.
mej. G. Swart, Faustdreef 481, Utrecht, tel.: 030-717926.
Tevens zal de heer J. L. M. Elders, Vredeman de Vriesstraat 72 te Rotterdam zich over enige werkgroepen ontfemen. De heer Elders is geen lid van het HB. Zijn telefoonnummer is: 010-201882.

De volgende werkgroepen zijn toebedeeld aan:

Staatsrecht	: Elders
Justitie	: Elders
Landbouw	: Elders
Buitenland	: Moerkerk
Defensie	: Moerkerk
Sociaal/Economische Groep	: Moerkerk
Planning	: Moerkerk
Technologie	: Moerkerk
Bevolkingspolitiek	: Schwarz (tot 4 april '70)
Verkeer en Vervoer	: Mevr. Smits v. W.
Cultuur, Recreatie, Maatsch. Werk.	: Mej. Swart
Onderwijs en Wetenschappen	: Mej. Swart
Ruimtelijke Ordening	: Moerkerk
Volkshuisvesting	: Mevr. Smits v. W.
Volksgezondheid	: Mej. Swart
Gezondheidsbescherming	: Mej. Swart
Jeugdbeleid	: Mevr. Smits v. W.
Bestuurlijke Herindeling	: Mej. Swart
Coördinatie Gemeentepolitiek	: Moerkerk

De heer H. van Beekhuizen gaat zich met het samenstellen van het Beleidsplan (motie 9 A. dam congres) bezighouden.

De hoofdbestuurscoördinatoren, voorzover zij nieuw gekozen zijn, zullen zo spoedig mogelijk contact opnemen met hun werkgroepen.

Voor de algemene coördinatie, wordt verzocht de heer J. H. Moerkerk zo spoedig mogelijk te berichten welke onderwerpen momenteel door een werkgroep worden bestudeerd. Tevens gaarne informatie van afdelingsbesturen of er plaatselijk werkgroepen zijn die zich met landelijke problemen bezighouden.

Bij de hoofdbestuurverkiezingen, door de computer gecontroleerd en berekend, kwamen de volgende eerste voorkeuren naar voren:

Van Leeuwen 62, Van Beekhuizen 61, Moerkerk 51, Kalthoff 36, Timp 34, Mertens 31, Van Holten 29, Hagenbeek 24, Palte 21, Meerburg 20, Hijmans 19, Porrey 19, Swart 13.

REGIO-INDELING

Verdeling HB-Regiowerk in Overijssel, Gelderland, 't Gooi, de IJsselmeerpolders, Drente en Groningen

Op de hoofdbestuurvergadering van 3 januari jl. werd besloten het h.b. regiowerk in genoemde gebieden als volgt te verdelen:

1. Gebied Deventer, Olst, Wijhe, Raalte, Holten, Oostelijk Flevoland	F. de Nerée, "Camphuysen", Babberich, tel. 08364-283 (HB lid)
2. Twente	C.R. Cornelisse, W. Kalfstraat 39, Enschede, tel. 05420-14856
3. Zwolle en omgeving, N.W. Overijssel, Noord Oost Polder	nog niet in voorzien
4. Hoevelaken, Vianen, Nederbetuwe (Culemborg), Tielerwaard (Tiel), prov. Utrecht	A. J. Meerburg, woonboot "Askeladd" t.o. Merwedekade 149, Utrecht, tel. 030-886597 (HB)
5. 't Gooi	G. Stappershoef, Laan '40-'45 nr. 67 Hilversum, tel. 02150-55202
6. Gelderland, behalve Nederbetuwe en Tielerwaard (zie 4)	H. v. Holten (HB lid), Oosteinde 32A, Zevenaar, tel. 08360-3673 met assistentie van J. M. A. Franse, Platenmakerstraat 67, Elst (OB), tel. 08819-2053
7. Drente	C. T. B. Hoogenbosch, 't Heidehoes, Pieter Bergweg 35, Westerbork, tel. 05933-1461
8. Groningen	R. Bloemhof, Hoofdweg 102, Bellingwolde, tel. 05973-553

Met het oog op de uitgestrektheid van het gebied en het feit dat niet iedere regio rechtstreeks vertegenwoordigd is in het H.B. werd een aantal leden verzocht een deel van het regiowerk op zich te nemen. Met bovengenoemd resultaat.

De namen en adressen van de andere h.b.-leden met een regiotaak vindt U in deze "Democraat".

Verzoek aan alle afdelingsbesturen: Informeer Uw regiocontactmensen over belangrijke ontwikkelingen in Uw afdeling en geef hun afschriften van notulen van afdelingsvergaderingen e.d.

Van 25 februari tot 1 maart houdt de Nederlandse Politieke Jongeren Contact Raad een simulatie-oefening in samenwerking met het Polemologisch Instituut in Groningen. De deelname, à f 25,- per persoon, staat open voor 15-30 jaar. Opgave is mogelijk via het landelijk secretariaat van D'66, Keizersgracht 576, Amsterdam.

TELEGRAM

VOOR MINISTER-PRESIDENT DE JONG

Het dagelijks bestuur van D'66 heeft zondag 11 januari 1970 het volgende telegram gestuurd naar minister-president P. J. S. de Jong:

"Het dagelijks bestuur van D'66 dringt er bij de Nederlandse regering met klem op aan met spoed te bewerkstelligen dat V.N. waarnemers naar het oorlogsterrein in Nigeria worden gezonden. De catastrofale situatie in Biafra maakt dit noodzakelijk. D'66 wijst op de mogelijkheid een rechtstreeks appél op de regering in Lagos te doen om te voorkomen dat de bevolking van Biafra nog verder het slachtoffer wordt van repressailles van de Nigeriaanse zijde. Om voedseltransporten mogelijk te maken, dienen de aanvoerwegen naar Biafra door de Nigeriaanse regering optimaal te worden gegarandeerd. De Nederlandse regering dient hiervoor alle diplomatieke kanalen te gebruiken. Zonodig kunnen minister-president De Jong en minister Luns persoonlijk een beroep op het staatshoofd van Nigeria generaal Gowon gaan doen".

Internationale contacten

Er is (nog) geen "Democratische Internationale" van D'66-achtige partijen. De hoofdreken hiervan zal wel gelegen zijn in het ontbreken van D'66-evenknieën in het buitenland. Eigenlijk wel jammer, want in de meeste (W) Europese landen is de democratie minstens even onangepast als hier en de maatschappij dikwijls nog meer gesloten. Denkt eens aan Italië, de situatie is daar acuut gevaarlijk.

In veel landen vraagt de situatie om een politieke vernieuwing. We moeten in het buitenland dus maar eens wat D'66-partijen (helpen) oprichten.....

Dat zit er natuurlijk niet direkt in. Met ons kleine ledental kunnen we nauwelijks de eigen zaken enigszins behoorlijk behartigen.

Toch moet D'66 de mogelijkheden van internationale contacten niet uit het oog verliezen. Dat is ook niet gebeurd. Bij tijd en wijle is er wel een of ander, meestal informatief contact geweest met personen of groepen waarvan verondersteld werd dat zij ongeveer dezelfde ideeën als D'66 zouden hebben.

In die zin zijn b.v. te noemen: Technique et Democratie (Fr.) Serven Schreiber (Fr.), Dahrendorf (D).

Veel vastigheid is er tot dusverre niet uitgekomen. Met gevestigde partijen elders werden geen contacten gezocht, meestal zijn zij debet aan de politieke malaise aldaar.

Verder is er in het voorjaar van 1969 een werkgroepje gevormd met het oog op internationale relaties (contactman: H. Jongedijk, lid H.B.).

Tot nu toe is een keer of drie vergaderd. De meer specifieke bedoeling van dit werkgroepje is: de voorlichting over D'66 in het buitenland waar mogelijk te realiseren (b.v. via de pers), informatie te geven aan min of meer verwante groepen en mensen; op basis daarvan zijn mogelijk wat stabiele relaties op te bouwen.

Voor dit werk zijn o.m. nodig vertalingen van "D'66-literatuur", zoals het Appél, de inleidingen tot de Leidse resoluties en het provinciaal program. Verscheidene mensen zijn hierbij behulpzaam. Omdat er regelmatig vertaalwerk gedaan zal moeten worden, zijn vertalers steeds van harte welkom. (Fr. D.E.).

Intussen werd door een "Europese Politieke Actiegroep" (opgericht door individuele leden van socialistische en andere progressieve partijen en groeperingen") gevraagd of D'66 wil deelnemen aan o.m. de oprichting van een "Progressieve Europese Partij" (PEP).

Het standpunt van H.B. en fractie is dat allereerst een specifieke D'66-aanpak moet worden geprobeerd, d.w.z. bundeling van jonge onafhankelijke groeperingen die politieke vernieuwing wensen. Mocht dit niet lukken dan kan toetreding tot de PEP alsnog worden bezien. Van belang zal dan zijn of de PEP een bijdrage tot vernieuwing levert en de dogmatiek verre weet te houden.

Tenslotte:

De Liberal-Demokratische Partei Deutschland (DDR) heeft tot D'66 een uitnodiging gericht voor een studiereis naar de DDR (plm. 30 januari). Gezien de mogelijkheid en wenselijkheid van een Europese veiligheidsconferentie is meer kennis over de DDR in Nederland gewenst. Het H.B. heeft besloten deze uitnodiging aan te nemen en daartoe een delegatie te vormen. Uitdrukkelijk is bij de aanvaarding van de uitnodiging door het H.B. gesteld dat uit ons bezoek geen sympathie voor het regime mag worden afgeleid. Het uitsluitende doel van het bezoek is oriëntatie en "fact finding".

BEKWAME VERTALERS GEZOCHT (F,D,E)

De komende jaren zal er regelmatig D'66-documentatie vertaald moeten worden met het oog op internationale contacten en informatie.

S.v.p. opgaaf aan het secretariaat.

FRACTIE NIEUWS

Imkamp/De Block/Economische Zaken

Bij de begrotingsbehandeling Economische Zaken (25/11) sneed Imkamp het probleem van de milieuhygiene aan. Motief: milieureiniging is een conditio sine qua non voor de verdere industriële expansie van Nederland. Volgens de klassieke definitie (productie en distributie van schaarse goederen) moet de economie zich primair richten op de productie van zuivere lucht en zuiver water. Zonder deze goederen is de werkgelegenheid niets waard. De memotie van toelichting van de Block getuigt echter van de verouderde economische denktrant: economische groei als absolute prioriteit. Milieuhygiene vertegenwoordigd echter wel degelijk een zakelijk belang en is geen hobby van nostalgici en dagdromers. Zo kan de huidige bevolkingsexpulsie in Rijnmond alleen worden opgevangen door een drastische verbetering van het woon- en leefmilieu. Hoogvliet, Pernis, Overschie en Vlaardingen hebben ghetto's die onze welvaartsstaat eigenlijk niet kan velen. Een planologische blunder die ernstig kapitaalverlies oplevert. Door de verschillende voorwaarden op het stuk van milieuhygiene in de ons omringende landen ontstaan kostprijsvervalsingen bij de vestiging van industriële bedrijven. Imkamp noemde een reeks voorbeelden ter illustratie van de verouderde opvatting bij Economische Zaken en bepleit een zeer hoge prioriteit voor de milieuhygiene. Engere economische grootheden moeten hierin worden ingepast. Hij komt tot negen beleidslijnen:

1. - Aanstelling van twee ecologen bij het ministerie van Economische Zaken om "binnen het ministerie een zaadje aan multidisciplinair denken in te planten".
2. - In de komende decennia een gecoördineerd nationaal industriebeleid waarbij de overheid bewust prioriteit verleent aan die bedrijfstakken die het meest kunnen bijdragen aan zowel de economische welvaart als het lichamelijk en geestelijk welzijn van de bevolking. De overheid zal vooral die bedrijfstakken moeten stimuleren die enerzijds weinig bijdragen aan lucht- en waterverontreiniging en anderzijds steeds beter geschoolde arbeidskrachten en bevredigende werkkomplekken kunnen bieden, zoals elektronische bedrijven en industrieën van "fine chemicals". Bij het opstellen van plannen voor industriegebieden moet van tevoren rekening worden gehouden met de eisen gesteld door moderne inzichten in de ruimtelijke ordening en verwante wetenschappen. Bovendien: inspraakprocedures voor de bevolking. Staatssecretaris Kruisinga - door Imkamp verschillende malen met instemming aangehaald - heeft eerder in de Eerste Kamer al gezegd dat in de toekomst wel zal blijken dat o.m. gezondheidszorg en -bescherming een veel grotere betekenis zullen moeten krijgen bij de hele economische planning.
3. - Ter realisatie van bovengenoemde desiderata is de oprichting nodig van een Raad voor Milieuhygiene en Industrialisatie, bestaande uit vertegenwoordigers van industrie, deskundigen op het gebied van milieuhygiene (ook werknemers en vakbonden), ruimtelijke ordening, volksgezondheid en andere zaken en ook huisvrouwen. Naast overheidsambtenaren een groot aantal onafhankelijke deskundigen. Werking van de Raad volgens het stramien zoals door Visser voorgesteld voor de Raad voor de Kunst. Adviezen rechtstreeks aan het kabinet en te bespreken in de kamer bij de besluitvorming. Optimale inspraak van de bevolking die in elke fase de deskundigen op democratische wijze moet kunnen horen. Openheid van rapporten dient verzekerd te zijn.
4. - Subsidie aan industrieën die van kolen of olie willen overschakelen op aardgas.
5. - Minister van E. Z. moet binnen afzienbare tijd met een voorstel komen dat de elektrische kraachcentrales (de grote SO₂-vervuilers) binnen vijf à zes jaar helemaal zullen zijn overgestapt op aardgas. Over dit onderwerp diende Imkamp een motie in die is aangehouden tot de behandeling van de begroting Sociale Zaken en Volksgezondheid.
6. - Bij de bespreking met de Rijnoverstaten over de vervuiling van de Rijn en met name over de kalivervuiling zal de regering moeten overwegen of bepaalde concessies - b.v. op het stuk van de EEG-landbouwfinanciering - niet afhankelijk moeten worden gesteld van de mate waarin de Rijnoverstaten hun medewerking zullen geven bij de oplossing van deze voor Nederland vitale problemen.
7. - De regering zal op zeer korte termijn een gesprek moeten beginnen met de ons omringende landen om te komen tot een gelijk kostenpeil bij de berekening van de uitgaven voor milieureiniging bij de vestiging van industrieën. Het binnensluipen van kostenvervalsende elementen moet worden voorkomen.
8. - Bij het onderzoek naar de milieuverontreiniging door chemische bedrijven, dat verricht gaat worden door het Centraal Instituut voor Industrievestiging, moeten groeperingen van buiten de industriële wereld worden ingezet. Zo niet - dan gaat de minister bij de duivel te biecht.
9. - Opdracht aan het CBS en het Centraal Planbureau voor een studie inzake een berekeningswijze van het nationaal inkomen waarbij rekening wordt gehouden met sociale kosteninvesteringen ter bestrijding van de negatieve effecten van de industriële welvaart worden ten onrechte nog geboekt als stijging van het nationaal inkomen.

Imkamp vatte de voornaamste punten van zijn betoog in een motie samen die hij op verzoek aanhield tot de begrotingsbehandeling van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

Nypels/Schut/Huurdebat

Bij het huurdebat (op 2/12) heeft Nypels uiteengezet hoe D'66 denkt over de betekenis van de Jaarlijkse huurverhogingen. Bij de algemene be-

schouwingen heeft de fractie gepleit voor opvoering van het bouwprogramma in drie jaarlijkse etappes van elk 5000 woningen. Deze opvoering - waar ook vorig jaar al voor werd gepleit - kan alleen worden bereikt als naast het subsidiebedrag ook de huren worden verhoogd. Huurverhoging leidt rechtstreeks tot een verbetering van het onderhoud maar daarnaast (indirect) tot afbraak van subsidies. Voorbeeld: door het opschuiven van de huurverhoging van 1 januari 1970 tot 1 juli 1970 verspeelt de overheid 25 miljoen gulden, een bedrag dat ruimschoots genoeg is voor de bouw van 5000 woningen.

Hoewel deskundigen het eens zijn over de samenhang tussen huren, subsidies en woningbouwprogramma blijkt D'66 als enige dit standpunt in de politiek uit te brengen. De PvdA pleit alleen voor meer woningen en zwijgt over de daarmee samenhangende noodzaak om de huren te verhogen. De VVD houdt een tegengesteld betoog.

Konsekwentie van de opvatting van D'66 is dat de huurpolitiek een eigen prioriteit heeft en niet ondergeschikt moet zijn - zoals in concreto gebeurt - aan de conjunctuurpolitiek. Nypels: de huurpolitiek wordt niet alleen ondergeschikt gemaakt aan de conjunctuurpolitiek, maar zelfs vooraf ondergeschikt gemaakt: het opschuiven van de huurverhoging is onderdeel van de inflatiebestrijding.

Het verwijt dat D'66 met deze opvatting een a-sociaal huurbeleid voorstaat gaat niet op omdat D'66 tussen huurbeleid en inkomenspolitiek een nauw verband wil leggen (wat de VVD niet wil). De huurverhogingen behoren te worden ingebouwd in de loonpolitiek; als complement moet bovendien worden overgegaan tot individuele huursubsidies.

Als bezwaren tegen het door de regering voorgestelde uitstel van de huurverhoging 1970 somde Nypels op:

- de discrepantie in huren tussen nieuwbouw en bestaande woningen blijft bestaan of wordt vergroot; daardoor ongelijke huren bij gelijke kwaliteit; de doorstroming stagneert; realisatie van het bouwprogramma komt in gevaar; neiging om de nieuwe woningen in kwaliteit uit te kleiden teneinde het huurverschil af te zwakken;
- door uitstel van de wettelijk gegarandeerde huurverhoging wordt het vertrouwen van de beleggers geschokt; het wordt moeilijker om financieringsmiddelen voor de particuliere huurbouw aan te trekken, waardoor bouwprogramma moeilijker gerealiseerd kan worden;
- minder middelen voor onderhoud;
- de overheid ontvangt minder gelden, waardoor de afbraak van subsidies trager moet verlopen; daardoor minder geld voor subsidiëring nieuwbouw en voor reserveringen met het oog op stadssanering (een stelselmatig onderschat probleem dat binnen weinige jaren acuut wordt)

Nypels verklaarde zich tenslotte akkoord met het voorgestelde uitstel alleen omdat de regering voor het eerst het principe aanvaardde dat het uitstel in volgende jaren moet worden gecompenseerd. De compensatie verminderde het gewicht van de hierboven genoemde bezwaren. De erkenning van het principe vormde naar de mening van de fractie voldoende tegenwicht.

Herplaatsing wegens misstelling

Milieuhygiene/schriftelijke vragen

Het streven naar verbetering van de milieuhygiene neemt in de werkzaamheden van de fractie een centrale plaats in. Nypels heeft de afgelopen weken verschillende - nog niet beantwoorde - vragen gesteld over actuele onderwerpen. Op 27 november samen met Van der Lek (PSP) over de vestiging van Pechiney in het Sloegebied. Nypels bezwaar is dat overheid en bedrijf wel een "convenant" inzake de vestigingsvoorwaarden hebben gesloten maar dat de voorwaarden inzake de milieuhygiene geen deel uitmaken van het convenant. Hij wil dat deze voorwaarden onderdeel zijn van het convenant en dan ook openlijk bekend zijn. Op 15/10 stelde Nypels vragen over het streekplan Noordzeekanaalgebied dat indertijd wel aan de toen te stellen eisen voldeed maar nu niet meer klopt met de moderne inzichten. In dit gebied heeft de luchtverontreiniging verschillende malen de officiële TNO-norm overschreden.

De Goede/De Block/Tariefsverhogingen levens- en pensioenverzekeringen

Op 27/11 overhandigde minister De Block (Economische Zaken) aan de kamer een lijstje met prijsverlagingen krachtens de calculatiebeschikking van E. Z.

Citaat uit de Handelingen:

De Goede (D'66): Ik mag misschien wel een vraag over dit lijstje stellen, Excellentie. Wij kennen de inhoud hiervan nog niet maar misschien kunt U zeggen of daarin ook de prijzen van de levensverzekeringen en pensioenen voorkomen. U herinnert zich wellicht dat ik bij de algemene politieke en financiële beschouwingen hierover een vraag heb gesteld en dat ik hierop toen geen antwoord heb gekregen. Sommige deskundigen zijn van mening dat door de continu hoge rentestand de prijzen van pensioenen en levensverzekeringen in de orde van grootte van 20 à 25 pct omlaag zouden kunnen gaan. Ik heb bij die gelegenheid de vraag gesteld: waar blijven de uitwerkingen van het prijsbeleid waar prijsdalingen mogelijk zijn?

De Block: Levensverzekeringen en pensioenen komen op het lijstje niet voor; het gaat meer om de huishoudelijke zaken. Levensverzekeringen en pensioenen vallen niet onder de prijsmaatregel omdat het geen goederen en diensten zijn in de zin van de prijsmaatregelen.

De Goede: En dus kijkt U er niet naar?

De Block: Ik heb geen mogelijkheid er naar te kijken.

De Goede: U kunt toch op zijn minst in overleg treden met de levensverzekeringsmaatschappijen om te zien of U hen kunt bewegen tot het doorgeven van prijsdalingen waar dit mogelijk is. Ik heb altijd begrepen dat

dit een heel belangrijk element was in uw prijspolitiek.

De Block: Als u ziet hoe op het ogenblik al de concurrentie is bij de levensverzekeringsmaatschappijen; als u ziet welke geweldige verlagingen er komen; als u ziet,

De Goede: Welke geweldige verlagingen, Excellentie? Volgens het oordeel van deskundigen - daar ga ik op af - zijn er geen grotere verlagingen geweest dan in de orde van grootte van 6 pct.

De Block: Ik heb andere informatics gelezen. Er zijn ook nog onderlinge verzekeringsmaatschappijen die niet op winstbejag uit zijn. Als men hiermede rekening houdt komt men tot de conclusie dat er zoveel meespelen-de factoren zijn dat het voor mij geen nut heeft - al kon ik het; ik kan het niet doen - met hen te praten. De concurrentie is daar enorm.

Mevrouw Brautigam: Excellentie, u zegt dat de verzekeringen niet vallen onder de diensten in de zin van de Prijzenwet. Bedoelt u hiermee uitsluitend de levensverzekeringen. Er zijn toch heel veel verzekeringen die wel onder de Prijzenwet vallen? Ik heb tenminste een aantal brieven op dit gebied naar het departement doorgestuurd en men is er wel achteraangegaan.

De Block: Ziekteverzekeringen en schadeverzekeringen vallen er wel onder. De Goede: En waarom de levensverzekeringen dan niet?

De Block: Dat is de wet.

De Goede: Ik zou het logisch vinden. Als de ziektekostenverzekering er wel onder valt - en terecht - zie ik niet in, waarom u een verzekering voor het levensonderhoud voor de oude dag er niet onder laat vallen. Ik wil graag van u horen waarom dit niet zo is.

Scholten (CHU). Het is toch niet de vraag of de minister die daaronder laat vallen, maar of de wet die daaronder begrijpt? Op die vraag weet ik op dit moment ook geen antwoord. U mag het echter niet zo formuleren mijnheer De Goede alsof de minister dat zomaar wel of niet kan doen.

De Goede: De oplossing van de heer Scholten is erg aantrekkelijk voor de minister, maar de vraag blijft gewoon relevant waarom de minister geen actie voert om ook daar prijsdalingen te bewerkstelligen.

De Block: Omdat ik daar de wettelijke bevoegdheden niet voor heb omdat ik weet dat er een zeer grote concurrentie is in deze sector en omdat ik weet dat er onderlinge verzekeringen zijn die geen winsten willen maken, althans deze aan de directe verzekeren ten goede willen laten komen. Mevrouw Brautigam: Excellentie, zou u het toch nog eens willen nakijken want ik ben er echt niet zeker van. U zegt zo plomverloren dat het er niet onder valt, maar ik twijfel daar eerlijk gezegd aan.

Nelissen (KVP): Ik twijfel niet, mevrouw de voorzitter. Naar mijn mening vallen die verzekeringen er namelijk niet onder (.....)

einde citaat.

Later in het debat produceert Mevrouw Brautigam de wettekst waaruit duidelijk blijkt dat levensverzekeringen en pensioenen wel onder de werking van de Prijzenwet vallen. In tweede termijn slijkt De Block zijn hele betoog in en belooft in overleg te treden met de maatschappijen. Hij weigert echter een termijn te noemen. De Goede dient vervolgens een motie in waarin hij de regering verzoekt:

- a) aan de levensverzekeringmaatschappijen en pensioenverzekeraars een termijn te stellen waarbinnen zij conclusies omtrent mogelijke prijsdalingen formuleren;
- b) de conclusies als onder a) bedoeld te toetsen aan het door de regering; voorgestane prijsbeleid met name wat betreft het doorgeven van mogelijke prijsdalingen aan de consument;
- c) de kamer in te lichten - uiterlijk in het voorjaar van 1970 - omtrent de uitkomsten van het onder a) en b) bedoelde .

De motie wordt verworpen.

Goudsmit/Beernink/Binnenlandse Zaken

De burger, aldus Anneke Goudsmit bij de behandeling van de begroting binnenlandse zaken (17/12/69), heeft het recht te weten welke gegevens de overheid over hem verzamelt. Hij moet weten wie toegang hebben tot de over hem verzamelde gegevens en er moet een rechtsgang komen die hem de mogelijkheid biedt de juistheid van de gegevens aan te tasten. Mej. Goudsmit toonde zich tevreden over de afschaffing van de lijst met voor ambtenaren verboden verenigingen. Intussen blijft de overheid het recht houden ambtenaren te ontslaan zonder feitelijke redenen te noemen. Namelijk: indien naar het oordeel van het gezag uit de gedraging van de ambtenaar van een zodanige gezindheid blijkt dat geen voldoende waarborg aanwezig is dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden "getrouwelijk" zal volbrengen (art. 97b, lid 1 Algemeen Rijksambtenaren Reglement). Met dit artikel kan het bevoegde gezag nog heel wat uitrusten. Mej. Goudsmit bepleitte dan ook afschaffing. Minister Beernink kwam haar een heel eind tegemoet, zo bleek later. Hij deelde mee dat de woorden "naar het oordeel van het gezag" uit het artikel zullen worden geschrapt. Daardoor zal voor de Centrale Raad van Beroep een veel ruimere toetsingsgrond ontstaan. De Raad heeft zich niet langer alleen te richten naar het oordeel van het gezag maar mag het ontslag toetsen aan geobjectiveerde normen zoals de redelijkheid (een grond die ook voorkomt in de wet Beroep Administratieve Beschikkingen). Verder vroeg Mej. Goudsmit publikatie van nevenfuncties van nieuwbenoemde leden van de Raad van State - en ook dat werd door minister Beernink beloofd.

Visser/Klompé/Cultuur

Bij de begrotingsbehandeling c.r.m. (9/12, 10/12, 11/12) wees Visser op het vraagstuk van de experimentele kunsttuitingen die te weinig subsidie ontvangen en bij de verschillende afdelingen van de Raad voor de Kunst tussen wal en schip vallen. En dat terwijl iedereen zo roept over

het belang van de experimentele kunstvormen. Voorbeelden: de Stichting Mickery Workshop, Theater Terzijde, Dansgroep van Pauline Groot, het Internationaal Folkloristisch Danstheater. Ook de Stichting Eigentijdse Dans hoort in dit rijtje thuis al heeft minister Klompé inmiddels (kenne-lijk als verlate reactie op de schriftelijke vragen die Visser over dit onderwerp stelde) besloten deze stichting te subsidiëren overeenkomstig het door de stichting opgestelde meerjarenplan. De waardering voor het werk van deze stichting is algemeen. Waarom stelde de minister dan aanvankelijk voor deze stichting te subsidiëren door inpassing in het Nationaal Ballet? Organisatorisch en artistiek bleken beide instellingen niet te combineren. De inpassing is dan ook op een fiasco uitgelopen -- maar dat kon iedereen van te voren zien aankomen.

In haar memorie van toelichting aldus Visser wijst de minister er op dat een moeilijkheid bij het financieel mogelijk maken van vernieuwingen in de kunst in de praktijk nog al eens blijkt te liggen in het vervolg er op.

"Als vernieuwingen waardevolle resultaten hebben opgeleverd ontstaat soms het gevaar dat nieuwe groeperingen opkomen die zich door institutionalisering uiteindelijk tegen hun oorsprong kunnen keren". Visser keerde zich tegen deze benadering van de minister: blijkbaar bedoelt de minister dat zij een experiment wel wil stimuleren en subsidiëren maar dat het niet uit de hand moet lopen en werkelijk serieus moet worden.

"... het moet niet serieus worden, het moet niet doorzetten want dan blijf ik aan het subsidiëren en daar heb ik geen geld meer voor en bovendien is het dan ook geen experiment meer, gelukkig maar, komt dat even goed uit, want dan hoef ik het ook niet meer te subsidiëren. Ik chargeer nu iets, maar ik dacht die teneur terug te vinden". Zo vatte Visser de houding van de minister samen.

Een faire kans voor vernieuwde bewegingen in de kunst betekent niet dat instellingen als het Concertgebouw Orkest en de Nederlandse Comedie nu meteen maar zo snel mogelijk moeten verdwijnen. Wel lijkt het redelijk ook na te gaan of het traditioneel gesubsidieerde nog wel aan een behoefte voldoet.

Visser herhaalde wat hij bij de bespreking van de nota Jeugdbeleid ook al had gezegd: dat de minister geen juist begrip heeft van de waarde en de betekenis van wetenschappelijk onderzoek als essentieel onderdeel bij de beleidsvoorbereiding. Volgens de minister is het onderzoek voornamelijk gericht op de beleidsrelevante punten. Maar, aldus Visser, het onderzoek moet juist uitmaken wat beleidsrelevant is. De minister keert dus de zaken om.

Visser complimenteerde de minister voor de redelijke dialoog die zij het afgelopen roerige jaar met de kunstenaarswereld heeft gevoerd. In het TV-debat over het cultuurbeleid kwam de minister duidelijk als winnares te voorschijn. Maar wel blijkt steeds meer dat de minister toch de nodige duwtjes moet krijgen. Eigen initiatieven worden te weinig ontplooid. Het vorig jaar wilde de minister geen wetswijziging inzake de Raad voor de Kunst. Nu wel. Visser herinnert aan het voorontwerp dat D'66 terzake heeft opgesteld. Dat is niet zomaar gebeurd: een snelle vernieuwing van de huidige regeling is hard nodig. Visser zei dat de werkgroep van D'66 die het voorontwerp opstelde het werkstuk nog zal verbeteren, zodat het zonodig als een initiatief kan worden ingediend. Mocht het echter volkomen duidelijk zijn dat de minister nog ruimschoots tijdens deze kabinetsperiode met een voorstel tot wetswijziging zal komen dat redelijk ligt in de door D'66 gewenste zin of amendeerbaar is dan is het indienen van een initiatiefontwerp niet nodig.

Over 'sministers reactie op de P.C. Hooftprijs (Van 't Reve) was Visser goed te spreken. Niet echter over de regionale en educatieve tv. Het advies van de NOS is nog steeds niet binnen, hoewel het voor de zomer van 1969 zou verschijnen. De NOS is zo hopeloos verdeeld dat de minister beter zelf een beslissing kan nemen want anders dreigt het zicht op een regeling geheel verloren te gaan.

Omtrent de wijziging van de wet op de Raad voor de Kunst antwoordde minister Klompé dat daarover zal worden geadviseerd door een werkgroep. Uit haar woorden bleek echter dat de werkgroep niet open zal zijn. Daarom zei Visser in tweede termijn dat hij in mei 1970 een uitvoerige nota wil hebben over de werkzaamheden van de adviesgroep, de richting waarin zij werkt en de snelheid waarmee wordt gewerkt. Antwoorden op die vragen zijn nodig voor de beslissing inzake het al of niet indienen van een initiatiefontwerp door D'66. De kansen voor een dergelijk initiatief leken Visser gezien de uitdagingen van Vrolijk (PvdA) en Engels (KVP) niet bij voorbaat afwezig. Visser omschreef zijn wens in een motie die onvoldoende werd gesteund (D'66, PvdA, PPR, PSP en de CH-afgevaardigde Schuring stemden voor).

Nypels Beernink/Ambtenarenstatus

Bij de begrotingsbehandeling binnenlandse zaken (17/12/1969) heeft Nypels gepleit voor een ingrijpende verandering van de status van de ambtenaren. De overheid dient in principe dezelfde rechten en plichten te krijgen als de particuliere werkgever. De ambtenaar behoort in dat geval ook dezelfde rechten en plichten te krijgen als de werknemers bij de particuliere bedrijven. De gedachten van een eenzijdige vaststelling van de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren door de overheid dient in deze visie natuurlijk te vervallen evenals de bijzondere rechtspositie of status voor de ambtenaren.

Volgens Nypels, die deze opvattingen presenteerde als deels nog voorlopige opvattingen binnen D'66, zou de afschaffing van aparte rechtspositie voor de ambtenaren de volgende consequenties kunnen hebben:

1. - De ambtenaren worden formeel onder de werkingsfeer gebracht van alle sociale wetten die voor werknemers gelden (de sociale verzekeringswetten, de wetten op het gebied van de arbeidsbescherming, mischien ook de minimumloonwet). Uiteraard is hiermee in strijd het streven naar een aparte wettelijke regeling voor een ziektekosten-voorziening voor ambtenaren. Maar hiermee is ook in strijd de be-

staande methode van premieheffing voor ambtenaren ten behoeve van de AOW, evenals de bestaande inbouw van de AOW-uitkeringen in het ambtenarenpensioen.

2. De nieuwe wet op de ondernemingsraden zal in principe ook gelden voor alle overheidsdiensten en -bedrijven. Dit houdt o.m. in dat in de te vormen personeelsraden bij de overheid gekozen vertegenwoordigers van de ambtenaren zitting zullen nemen.
3. Voor de arbeidsvoorwaarden van de ambtenaren worden collectieve arbeidsovereenkomsten afgesloten. Deze overeenkomsten zullen, evenals in het particuliere bedrijfsleven, alleen tot stand kunnen komen bij wilsovereenstemming tussen de contractpartijen, d.w.z. tussen de overheid als werkgever en de personeelscentrales. Van een eenzijdige vaststelling van de arbeidsvoorwaarden door de overheid is dan geen sprake meer.
4. Het nieuwe ontslagrecht dat ingevoerd moet worden wanneer het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen wordt opgeheven zal ook gelden voor de ambtenaren.
5. In overeenstemming met het Europese Sociaal Handvest wordt het stakingsrecht in principe toegekend aan de ambtenaren. Wanneer het eventueel wezenlijk wordt geacht bepaalde categorieën van het stakingsrecht uit te zonderen dient dit te geschieden op grond van algemene criteria die gelden voor ambtenaren en niet-ambtenaren.

Nypels noemde het een duidelijke zaak dat de binnenkort door de regering in te stellen commissie inzake de ambtelijke status aan al deze ideeën aandacht dient te besteden. De goede samenstelling van de commissie is daarbij van grote betekenis. Met name moet de commissie deskundigen tellen op het gebied van arbeids- en bestuursrecht. Bovendien moet de helft van de commissie bestaan uit niet-ambtelijke deskundigen. Minister Beernink antwoordde bevredigend op deze vragen.

Verantwoording Hoofdbestuur i.v.m. gesprekken aan de basis

In de vorige verantwoording (Democraat nov/dec. 1969) van de periode tot november 1969 werd melding gemaakt van twee brieven die de commissie verstuurd. Een aan de afdelingen met voorstellen betrekking hebbend op de gemeenteraadsverkiezingen, en een brief aan de politieke partijen waarin gevraagd werd mee te werken om te komen tot een gezamenlijke actie tot het meer politiek bewust maken van de Nederlandse burger. De afgelopen drie maanden hebben in het teken gestaan van de uitvoering van de in de brieven voorgestelde plannen. Op beide fronten zijn aanzienlijke successen geboekt. De voorstellen aan de afdelingen zijn over het algemeen goed ontvangen en in veel plaatsen wordt aan de realisering ervan gewerkt. Een willekeurige greep: Breda, Hilversum, Driebergen, Katwijk en Maasland. Op 8 december 1969 had Wassenaar de primeur om de in die gemeente afgeronde onderhandelingen in een persconferentie te Nieuwspoor wereldkundig te maken. De grote publiciteit en de positieve vermelding in de rede van Van Mierlo maken het noodzakelijk de leden min of meer uitvoerig melding te maken van de daar gevolgde gedragslijn, te meer daar deze nu in veel plaatsen navolging vindt.

Wassenaar

Een uitnodigingsbrief voor oriënterende besprekingen werd verstuurd aan alle partijen die in de gemeentepolitiek actief zijn. Van begin af werd gesteld dat PAK-formaties, lijstverbinding of gemeenschappelijke programma's door D'66 niet als basis voor samenwerking konden worden beschouwd. Uitgangspunt moest zijn de ontploffing van de bestaande partijafdelingen voor zover ze zich op het terrein van de gemeentepolitiek begeven. Deze gedachte bleek alleen voor de P.v.d.A. in Wassenaar te accepteren. Om aan niet-gebonden en aan individuele leden van andere partijen optimale inspraak en beslissingsmogelijkheden te geven, werd besloten onder gelijktijdige liquidatie van de bestaande afdelingen een kiesvereniging "Open Appèl" op te richten waarbij ieder zich ongeacht zijn landelijke politieke binding als lid kan aanmelden. De leden van de deelnemende partijen die automatisch lid werden van de kiesvereniging konden zich uiteraard als lid van "Open Appèl" laten schrappen maar wel lid van D'66 blijven, hiervan is door één lid gebruik gemaakt. Het geheel blijkt een groot succes, want meer dan 60 niet partijgebonden gaven zich als lid op, zodat ook het bestuur voor de helft uit niet gebonden kan bestaan. Deze getallen zijn voor Wassenaar onverwacht hoog. Ten aanzien van het programma zijn door D'66 wel de bekende minimumeisen gesteld en geaccepteerd. De kandidatenlijst wordt opgesteld van Open Appèl maar behoeft de goedkeuring van de deelnemende partijen. Daarbij is zwart op wit gesteld dat niet gelet zal worden op de plaatsingsnummers van de eigen kandidaten maar slechts op de kwaliteit van de personen. Tevens is afgesproken dat zittende raadsleden geen opvallende plaats mogen hebben of anderszins een rol van betekenis spelen omdat anders aan de vernieuwingsgedachte geweld zou worden gedaan. Op deze manier is aan de beide uitgangspunten van D'66: de ontploffingsgedachte en de openheid volledig recht gedaan en de psychologische barrières die het PAK oproept is bij deze opzet niet aanwezig. Naast het Amsterdamse initiatief besproken in de vorige verantwoording, verdient ook deze ontwikkeling de volle aandacht van de afdelingen. De commissie-basisgesprekken kan bij realisering van een van de initiatieven alle denkbare steun verlenen.

Gezamenlijke actie

Ook ten aanzien van het andere initiatief zijn flinke successen geboekt. Alle grote partijen (voorlopig nog met uitzondering van de C.H.U.) hebben positief gereageerd op het idee een boven de partijen staande "commissie

sie gesprekken aan de basis" gezamenlijk op de been te helpen ter stimulering van de politieke belangstelling bij de burgers. Om er elke politieke partijpropaganda aan te ontnemen, is besloten de uitwerking van het initiatief over te laten aan een onafhankelijke instantie, te weten: "Het Nederlands Centrum voor democratische Burgerschapsvorming". In de loop van januari vinden zo de eerste oriënterende besprekingen met de andere partijen plaats onder leiding van het Centrum.

Conclusies

Concluderend kan gesteld worden dat in de afgelopen periode de gesprekken aan de basis goed gestalte hebben gekregen, in veel afdelingen en ook op andere plaatsen gevoerd worden en in veel gevallen met redelijk succes. Ongetwijfeld zal in de komende periode nog veel energie gevraagd worden ter verdieping en voltooiing van de nu in gang gezette gesprekken. Daarnaast bezint de commissie basisgesprekken zich over de functie die de gekozen gemeenteraadsleden van D'66 in de gesprekken aan de basis kunnen hebben. Suggesties daarover worden gaarne ingewacht.

De commissie-basisgesprekken

E. H. Schuyter
voorzitter

Verklaring Hoofdbestuur over rapport Liberaal Beraad

Op 19 december 1969 bood het Liberaal Beraad (bestaande uit de dagelijkse besturen van VVD, JOVD, Liberale Studentenverenigingen en het bestuur van het LDC) aan de pers een antwoord op de vraag: "Welke functie kan de VVD vervullen in het proces van hervorming van de partijstructuur?" Dit rapport komt tot enige aanbevelingen voor het komende congres van de VVD, in de vorm van ontwerp-resoluties die ook op D'66 betrekking hebben.

Het Liberaal Beraad blijkt zich in ontwerp-resolutie 1 uit te spreken voor een stembusaccord van de VVD met de KVP, ARP, CHU en.... D'66.

Om geen misverstanden te laten ontstaan wenst het HB van D'66 zich duidelijk uit te spreken over deze ontwerp-resoluties. Het HB verenigt zich met het commentaar van Hans van Mierlo in het Alg. Handelsblad; hij zei ondermeer: "Het stuk van het Lib. Beraad gaat weer uit van de traditionele tegenstelling Liberalisme-Socialisme, die voor de PvdA en VVD de enig acceptabele is. De VVD beschouwt zichzelf, evenals de PvdA als de 2 absolute polen waarbinnen de politiek gevangen ligt. Zolang dit verouderde dwangbuis voor politiek gedrag de Nederlandse politiek domineert, zal er geen verandering komen. Uit de hele benadering blijkt dat ook de VVD bij de vernieuwing wenst uit te gaan van de bestaande politieke groeperingen".

Een dergelijke uitnodiging voor een concentratie met de VVD ligt op hetzelfde vlak als de uitnodiging om te gaan onderhandelen over een Progressieve Concentratie, waarop wij in 1968 neen hebben gezegd. Nogmaals: politieke vernieuwing kan niet tot stand worden gebracht door vanuit bestaande politieke partijen, door middel van een optelsom, tot concentraties te komen.

Het rapport spreekt tevens van een grote mate van programmatische overeenstemming tussen VVD en D'66. Het HB betwijfelt dit zeer, daar er een groot aantal kernpunten is (staatsrecht, buitenlandse politiek, vrijheidsrechten en sociaal-economische politiek) waarin de beide partijen essentieel van mening verschillen.

Hoewel het rapport van het Liberaal Beraad een aantal opvatting weer geeft die dicht bij die van D'66 staan, wijst het Hoofdbestuur van D'66 de hoofdgedachten van dit rapport af.

Politiek voor de boekenplank

Vallen en opstaan

Buitenlands correspondent in Den Haag Herman Bleich heeft zich de moeite getroost een aantal van zijn artikelen te bundelen tot "Herrijzen met vallen en opstaan", in de handel gebracht door J. H. de Bussy N.V. voor negen-negentig.

Wat buitenlandse kranten tussen 1945 en 1968 over Nederland hebben gemeld, is het lezen waard. De politieke aardverschuiving in 1946, Nederlanders hebben maling aan politiek (1952) en Ruk naar links (1965) zijn met artikelen uit de jaren 1966 en 1967 een aardige terugblik. Temeer omdat de in Polen geboren correspondent soms uiterst scherp zag hoe kneuterig Nederlanders dikwijls zijn.

Zwarte juli

U. G. de Jong vond het nodig te beschrijven hoe de spanning in Europa toeneemt, hoe pacifisten aan de macht komen in Nederland en hoe de Russen ons land tegen Amerikaanse bezetting komen beschermen. Dat allemaal - en nog veel meer - in "Zwarte Juli" voor twaalf-negentig bij uitgeverij Westfriesland in Hoorn. Het is al kommer en ellende dat ons staat te wachten. De gebeurtenissen in Praag liggen ons nog vers in het geheugen, zegt de auteur die wellicht hoopt dat zijn boek in het Russisch zal worden vertaald om voor de Russen als handleiding te dienen. Het zit er niet in....

VAN DE WERKGROEPEN

De landelijke werkgroep justitie heeft een rapport gemaakt over het wetsontwerp Herziening Echtscheidingsrecht. Op verzoek van het Hoofdbestuur is een voor niet-juristen wat toegankelijker versie van dit rapport vervaardigd. Het hoofdbestuur meent dat een zo breed mogelijke discussie over dit onderwerp, ook binnen D'66 mogelijk moet worden gemaakt en biedt daarom onderstaand stuk aan ter discussie.

Commentaar wordt gaarne ingewacht door de heer J. L. M. Elders, Vredeman de Vriesstraat 72 te Rotterdam.

Het volledige werkgroeprapport is op de gewone voorwaarden verkrijgbaar op het landelijk secretariaat Keizersgracht 576 te Amsterdam.

Discussiestuk herziening echtscheidingsrecht

Volgens het bestaande recht is echtscheiding mogelijk op de in de wet genoemde zogenaamde schuldgronden, t.w. overspel, kwaadwillige verlaten gedurende vijf jaar, veroordeling tot meer dan 4 jaar vrijheidsstraf en levensgevaarlijke mishandeling. Daarnaast kennen wij de echtscheiding met onderling goedvinden na vijf jaar scheiding van tafel en bed via een zeer ingewikkelde procedure die bijna nooit wordt toegepast. Wanneer partijen het nl. eens zijn over echtscheiding, komt de scheiding in feite bij onderling goedvinden tot stand doordat een van partijen overspel erkent, althans niet tegensprekt.

Zijn partijen het niet eens, dan is echtscheiding onmogelijk, tenzij de eisende partij er in slaagt te bewijzen dat zich een van de wettelijke echtscheidingsgronden voordoet. Dit bewijs is slechts zelden te leveren hetgeen tot gevolg heeft dat er een vrij groot aantal huwelijken is, waarin bij gebrek aan eensgezindheid, die nu juist een van de kenmerken van het huwelijk behoort te zijn, echtscheiding onmogelijk is. Deze moeilijkheden worden soms nog vergroot omdat de bestaande wet het recht op levensonderhoud aan de zogenaamde schuldige partij onthoudt. Dit heeft weer tot gevolg dat een partij die prijs stelt op levensonderhoud na echtscheiding, niet bereid zal zijn de schuld op zich te nemen.

Het wetsontwerp van minister Polak vervangt de bestaande schuldgronden door één nieuwe grond, de duurzame ontwrichting. Wanneer partijen gezamenlijk op deze grond echtscheiding verzoeken, moet de rechter deze uitspreken, doch als regel niet binnen twee jaar na het sluiten van het huwelijk en niet eerder dan één jaar na indiening van het verzoek. Thans is echtscheiding met onderling goedvinden in feite mogelijk binnen twee maanden, zodat het wetsontwerp een stap terug is voor echtgenoten die het eens zijn over de ontbinding van hun huwelijk. Bij echtscheiding op eenzijdig verzoek moet de verzoeker, in geval van tegenspraak, de duurzame ontwrichting bewijzen en, als hij hierin slaagt, mag de verweerder desgewenst bewijzen dat de schuld van de ontwrichting bij de verzoeker berust. Als dit laatste bewijs geleverd wordt, moet de eis worden afgewezen. De bezwaren van de bestaande praktijk, t.w. bewijsnood en langdurige en kostbare procedures tussen echtgenoten, komen in dit ontwerp in versterkte vorm terug. Er is slechts één nooduitgang, voor het geval de duurzame ontwrichting en de schuld hieraan beide bewezen zijn. Alsdan kan nl. wel scheiding van tafel en bed worden uitgesproken die dan na vijf jaar op eenzijdig verzoek in echtscheiding kan worden omgezet. Met inbegrip van de tijd die nodig is voor beide procedures duurt het in dit geval ongeveer zeven jaar voor echtscheiding mogelijk is. Slaagt de verzoeker echter niet in het bewijs van duurzame ontwrichting, dan is, bij verschil van mening, scheiding onmogelijk.

Ook hier is er nauwelijks vooruitgang t.o.v. het bestaande recht. De enige verbetering zou kunnen zijn dat "ontwrichting" gemakkelijker te bewijzen is dan overspel. Omdat het ontwerp geen omschrijving van het begrip "ontwrichting" geeft, zullen er helaas een groot aantal procedures nodig blijken, voordat er een vaste jurisprudentie op dit punt zal ontstaan.

De subcommissie van de landelijke werkgroep "justitie" heeft dit wetsontwerp unaniem afgewezen, als reeds nu volkomen verouderd. De commissie heeft als uitgangspunt genomen dat een huwelijk slechts reden van bestaan heeft als het is gebaseerd op een vrijwillige samengaan van partijen. De wet moet slechts het formele kader bieden waarbinnen partijen zelf voor de inhoud zorgen. De eensgezindheid van partijen die nodig is voor het aangaan van een huwelijk, is ook voorwaarde voor het voortbestaan daarvan. Daarom kiest de commissie voor de mogelijkheid van echtscheiding op eenzijdig verzoek, zonder opgaaf van redenen. Wel is de commissie van mening dat de rechtsgevolgen van de ontbinding van het huwelijk, met name voor wat betreft voogdij en alimentatie, beter kunnen worden geregeld. De subcommissie heeft daarom o.m. het volgende voorstel gedaan:

1. Echtscheiding wordt uitgesproken, hetzij op gemeenschappelijk, hetzij op eenzijdig verzoek, zonder opgaaf van redenen.
2. Alleen bij eenzijdig verzoek tot echtscheiding wordt het vonnis eerst uitgesproken nadat sedert de indiening van het verzoek zes maanden zijn verlopen.
3. De uitspraak vindt eerst plaats nadat de verzoeker aan de rechter de nodige gegevens heeft verschaft ter vaststelling van eventueel door hem of de wederpartij te betalen uitkeringen tot levensonderhoud, alsmede - wanneer er minderjarige kinderen zijn -, nadat een voorstel is gedaan met betrekking tot de voogdij en de bijdrage in de kosten van opvoeding van deze kinderen.
4. De wet dient nadere regelingen in te houden met betrekking tot de aanspraken op pensioen of daarmee gelijk te stellen uitkeringen, bestaande ten tijde van de uitspraak van het vonnis tot echtscheiding, ten behoeve van diegene van de gewezen echtgenoten aan wie een recht op uitkering van levensonderhoud wordt toegekend.

Arbeidsverhoudingen

Door de subgroep Democratisering Arbeidsverhoudingen is een uitgebreide brief aan de 3 vakverenigingen opgesteld. Deze brief gaat in op een suggestie van NVV-voorzitter Kloos dat het nuttig zou zijn als de politieke partijen meer contact met de vakbonden zouden onderhouden.

De D'66 werkgroep heeft zich in deze brief met 18 vragen tot CNV, NKC en NVV gericht.

Het hoofdbestuur heeft de publikatie van dit werkgroepinitiatief willen bevorderen omdat het uiterst nuttig is als een politieke partij als D'66 nauwe contacten met de vakbeweging onderhoudt.

Op het landelijk secretariaat is een copie van deze brief te verkrijgen.

Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij de heer K. Stroethoff, Visweg 20 te Limmen (N-H) tel.: 02205-398).

De nieuwe samenstelling van de Programmacommissie is:

namens hoofdbestuur: mevr. H. C. M. Smits van Waesberghe-Bakker, Reigerlaan 4, Leidschendam, 01761-4922
J. H. Moerkerk, Hartenstraat 32, Amsterdam, 020-226098
H. van Beekhuizen, Herengracht 314, Amsterdam, 020-230726
Mej. G. Swart, Faustdreef 481, Utrecht, 030-717926

namens ALV: N. Schwarz, Schoutenstraat 9, Den Haag, 070-245189
J. Brand, Van Ostadelaan 48, Naarden, 02159-33568
P. Pappenheim, Margrietstraat 22, Rhooen, 01897-3026
A. van der Burg, Sportlaan 190, Den Haag, 070-332300
C. Th. van Maastricht, Clarenburg 4, Breukelen, 03462-2405
P. J. Zeven, Van Aerssenstraat 238, Den Haag, 070-542769
J. L. M. Elders, Vredeman de Vriesstraat 72, Rotterdam, 010-201882
namens de fractie: H. van Mierlo, Herengracht 26, Amsterdam, 020-241734
E. Nypels, Cederlaan 11, Rijswijk Z. H., 070-905771

Vrijheidsrechten

De werkgroep vrijheidsrechten zoekt nieuwe leden die zich op korte termijn willen gaan bezighouden met onderwerpen als:

- 1) Drugs (soft drugs buiten de opiumwet brengen).
- 2) Positie vreemdelingen.
- 3) Leefbaarheidsrechten - bedreiging door milieu verontreiniging.
- 4) Privacy - bedreiging door automatisering.

MOTIES CONGRES AMSTERDAM

motie 2 (v. d. Burg, v. Montfoort e. a. - zie besluitenlijst in deze Democraat) heeft het hoofdbestuur besloten de daarin voorkomende problematiek met voorrang door de Programmacommissie te laten behandelen. Tevens zullen voor een snelle inventarisatie de werkgroepen ingeschakeld worden.

Wat motie 6 betreft (van Montfoort e. a.) heeft het HB besloten een spoedadvies aan de Staatsrechtcommissie en de Tweede Kamerfractie te vragen.

Elders in dit nummer vindt U een schema voor het op te stellen beleidsplan (motie 9). De algemene coördinatie is in handen van het HB lid van Beekhuizen.

D'66 in Den Haag

De plannen voor een semi-metro in Den Haag - kosten 500 miljoen gulden - blijken al in een zo vergevorderd stadium te verkeren, dat gevreesd moet worden, dat zelfs aan details weinig veranderd kan worden, zo schrijft D'66 in Den Haag aan de leden van de Haagse gemeenteraad. Men vreest onder meer, dat er een verhoogde baan dwars door de Koekamp gaat lopen.

Al in juni 1969 is, zo schrijft D'66 middels een telegram aan de Haagse gemeenteraad uiting gegeven aan haar verontrusting en onder meer aangedrongen op wat uitstel teneinde alternatieve mogelijkheden een kans te te geven alvorens de plannen definitief vastgesteld zouden worden.

De onlangs georganiseerde studiedag door de Stichting Comité Stadsontwikkeling heeft bij D'66 de indruk gewekt, dat men zich nog slechts defensief opstelt als de discussie gaat over de semi-metro. D'66 meent dat er gevaren zijn voor aantasting van het natuur- en stedschoon. Een onduidelijke uitspraak van de gemeenteraad over een eventuele verhoging baan door de Koekamp acht D'66 dan ook dringend gewenst. Ook de ondertunneling van de Grote Marktstraat dient andermaal nog eens bezien te worden, temeer daar de Nederlandse Spoorwegen daarin grote invloed zullen hebben.

LANDELIJKE WERKGROEPEN

STAATSRECHT:

voorzitter:
Mr. F. Plate, Kinkelenburg 8, Apeldoorn, 05760-34898 (thuis)
05760-30123

sekretaris:
R. L. M. Verhagen, J. P. Heijestraat 20, Gouda, 01820-14373 (thuis)
01820-2952

JUSTITIE:

voorzitter:
W. Kingma, Amsterdamsestraatweg 13, Abcoude, 02946-1597
Prinsengracht 460, Amsterdam 020-221846 (kant.)
Kant. m.i.v. 1-1-70, Viottastraat 39 020-736262

sekretaris:
Mr. H. van Beekhuizen, Herengracht 314, Amsterdam, 020-230726

subgroep Strafrecht:
G. J. Hartog, 2e Nassaustraat 26II, achter, Amsterdam, k: 020-760287

subgroep Vrijheidsrechten:
Mevr. Mr. J. Soetenhorst-de Sarvornin Lohman, Frederik Hendriklaan 11, Oegstgeest, 01710-53470

BUITENLAND: (Nagtegaal)

voorzitter:
Mr. P. van Heijnsbergen, Nieuwe Laan 183, Amsterdam, 020-195452
020-217878 (tst. 3422)

sekretaris:
Drs. M. B. Engwirda, Barentzstraat 44, Den Haag, 070-614941 (verdag)

subgroep Oost-West:
J. H. Moerkerk, Hartenstraat 32, Amsterdam, 020-226098, 217878, td. 3324

subgroep Ontwikkelingshulp:
Drs. A. F. G. N. van Suylichem, Nassaulaan 15, Leidschendam, 01761-6790, 070-630550

subgroep Europa:
W. C. Fiege, Van Neckstraat 11, Den Haag, 070-241256

subgroep Midden-Oosten:
Drs. P. G. N. Peppelenbosch, secretaris, Versteeghlaan 44, Vleuten, 030-17766

subgroep Vredesstrategie:
N. J. Prinsen, Middelweg 40, Wassenaar, 01751-6048

subgroep Vietnam:
J. Voswinkel, Dr. H. Colijnlaan 59, Rijswijk Z. H., 070-904307

subgroep De West:
N. J. Prinsen, Riddelweg 40, Wassenaar

subgroep China i.o.:

subgroep Biafra i o :
M. B. Engwirda, Barentzstraat 44, Den Haag

DEFENSIE:

voorzitter:
J. Sjoerds, Oranjelaan 12, Harderwijk, 03410-2150

sekretaris:
J. Idsinga, Oostboezemkade 8, Gouda

CULTUUR, RECREATIE en MAATSCHAPPELIJK WERK:

voorzitter:
D. R. Bleyleve, p/a N. V. T., Herengracht 564, Amsterdam, 020-67187, 02150-13141

sekretaris:
voorlopig zie voorzitter

subgroep Algemene Cultuurpolitiek:
Mr. E. v. Antwerpen, 2e Marnixplantsoen, 3^I, Amsterdam, 020-238443

subgroep Gemeentepolitiek; algemene richtlijnen CRM:
T. de Blank, Strausslaan 65, Apeldoorn, 05760-19621

subgroep Plaatselijke Radio:
H. J. H. Sliepen, Alex. Boersstraat 2, Amsterdam, 020-794670, 715915 (tot 1 uur) 217878, tst. 2439

subgroep Maatschappelijk Werk:
K. Grool, Herculesstraat 30-I, Amsterdam, 020-730252

subgroep Sport en Recreatie:
T. de Blank, Strausslaan 65, Apeldoorn, 05760-19621

JEUGBELEID

voorzitter:
L. Velleman, Groen van Prinsterenlaan 163, Amstelveen, 02964-10197

secretaris:
A. A. de Roo, Fred. van Eedenstraat 29, Voorburg, 070-860285

STUURGROEP PLANNING

woensdag, donderdag, vrijdag, Vrijheidslaan 31 IV, Amsterdam Oud Z.
voorlopig voorzitter:
J. Hendriks, Pieter Keylaan 76, Bloemendaal, 023-266058, 023-319350 (kt)

TECHNOLOGIE

voorzitter:
H. J. G. Meyer, Dirck van Hornelaan 6, Waalre, 04904-2703
040. 60. 000 tsl. 42458

secretaresse:
Mevr. Noothoven- van Goor, Leeuweriklaan 14, Eindhoven, 040-440670

SOCIALE EN ECONOMISCHE ZAKEN

voorzitter:
P. van Schilfgaarde, Mastwijkerdijk 39, Linschoten, 034848-502

secretaris:
K. Grool, Herculesstraat 30-I, Amsterdam, 020-730252

subgroep Financiën:
P. v. Schilfgaarde, Mastwijkerdijk 29, post Montfoort, 03484-502, 030-23243 (kt)

subgroep Economie:
G. S. van Boetzelaar, Frankenslag 52, Den Haag, 070-546369, 023-43253

subgroep Sociale Zaken:
K. Grool, Herculesstraat 30-I, Amsterdam, 020-730252

subgroep Democratisering arbeidsverhoudingen:
K. H. Stroethoff, Visweg 20, Limmen N. H., 02205-398

LANDBOUW

voorzitter:
J. Swierstra, Corn. Krusemanstraat 5, Leeuwarden, 05100-24890

secretaris:
Ir. J. J. Vonk, Camminghalaan 24, Bunnik, 03405-1951, 030-26751

ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

voorzitter:
F. W. M. van der Ven, Piet Heinlaan 29, Oegstgeest, 01710-50607, 070-814491

secretaris:
G. G. van Blokland, Jan Steenlaan 27, Voorburg, kant. 070-183526

2e secretaris:
E. H. Schuyer, Groot Hoefijzerlaan 50, Wassenaar, 01751-9091

VERKEER EN VERVOER

voorzitter:
H. J. Kleijn, Henry Hagalaan 40, Voorburg, 070-869930, 020-916161
tsl. 1324

secretaris:
Mevr. M. Vroom-Mos, Keucheniuslaan 13, Amstelveen, 02964-51532

subgroep Algemeen vervoer en communicatiebeleid:
A. J. M. van Westerop, H. Cleijndertweg 110, Amsterdam, 020-278175

subgroep Verkeersveiligheid en - wetgeving:
M. W. van Gelder, Hobostraat 2, Arkel Z. H. 01831-629

subgroep Luchtvaart:
voorzitter:
K. Grool, Herculesstraat 30-I, Amsterdam, 020-730252

secretaris:
Sj. Wiegiersma, Burg. Amersfoortlaan 98, Badhoevedorp, 02968-3557, 020-234991

subgroep Scheepvaart- en havens:
voorzitter:
P. J. van Dijk, Ruimzicht 329, Amsterdam-Osdorp, 020-193349

secretaris:
J. J. van Oostendorp, Postbus 793, Amsterdam, 020-118123, 02560-8166

RUIMTELIJKE ORDENING (v. Ardenne)

voorzitter:
C. Wegener Sleswijk, Bloemgracht 91, Amsterdam-3, 020-242801, 020-916161 tsl. 1356

secretaresse:
Mej. E. M.; E. Karlas, Daniël, Stalpertstraat 105 IIIA, Amsterdam-8, huis 020-791334, kant. 020-181001, tsl. 258

VOLKSHUISEVESTING (Mertens)

voorzitter:
M. J. de Willigen, Egelantierstraat 4, Amsterdam, 020-240616

secretaris:
vacant

GEZONHEIDSBESCHERMING (milieuhygiëne, etc.)

voorzitter:
J. W. Copius Peereboom, Kastelenstraat 283 - III, Amsterdam, 020-421087, 020-181313 (kant.)

secretaris:
S. Troost, Molkenboerstraat 5, Oldenzaal

BEVOLKINGSPOLITIEK

secretaresse:
Mevr. A. Meyer-Huisman, Dirck van Hornelaan 6, Waalre, 04904-2703

D'66 AFDELINGEN

ALKMAAR

C. A. M. Rijllart-Speekman, W. de Zwijgerlaan 252, postbus 364, 02200-17760

ALMELO

A. J. ten Hoope, Schiemanstraat 22, 05490-5785

ALPHEN A/D RIJN

Mej. J. M. Oele, Lekstraat 2, na 19.00 uur: 01720-3123

AMERSFOORT

Mevr. E. Meesters-van Oldenburgh, Heinsiuslaan 14, 03490-14564

AMSTELVEEN

A. F. Lorier, Pallieterstraat 49, 020-411338

AMSTERDAM

H. Verduin, Vrolikstraat 110, postbus 3538, 020-923272

APELDOORN

R. Rijnhout, Tienwoningenweg 57, 05760-51710

ARNHEM

M. v. d. Hazel-Mulder, Hoge Waard 9 II, 085-455270

ASSEN

H. Goed, Postbus 120, Thorbeckelaan 226

BAARN/SOEST

Mevr. J. M. Bakker-van Wieringen, Maatkampweg 16, Baarn, 02154-4823

BARNEVELD

H. van Es, Joh. Vermeerstraat 10, Voorthuizen, 03429-1220

BEEMSTER

L. Duyn, Volgerweg 15, 02998-361

BERGEN N.H.

Mevr. H. Bruij, Kerkedijk 10, 02208-3250

BERGEN OP ZOOM

R. Helsloot, Heilige Geestland 28, 01640-6562

DE BILT/BILTHOVEN

J. Wieringa, Kometenlaan 114, De Bilt, 030-786945

BODEGRAVEN

W. C. Hoenderdos, Vrije Nesse 28

BOVENKARSPEL

C. E. Dinsbach, Madame Curiestraat 13, 02285-2245

BOXTEL

Th. Heesen, Selissen 6

BREDA

A. van Bijnen, Van Antwerpenstraat 442, 01600-49796

CAPELLE A/D IJSSEL

F. N. M. Emmink, Alkenoord 263, 010-336101

CULEMBORG

F. de Breet, De Kaapstraat 7, 03450-2238

DELFT

H. Bordewijk, Van Adrichemstraat 32, 01730-43863

interne zaken: Mw. M. Verbeek-Nicolas, Thorbeckestraat 35, 01730-35284

DEVENTER

H. Middel, Wezenland 86, k: 05700-82675

DIEMEN

J. H. Sampiemon, Julianaplantsoen 148, 05700-19141

DOETINCHEM

C. W. Boon, Brinkweg 36, Zelhem, 08342-1500

DRECHTSTEDENGEBIED

Mej. H. M. van der Holst, Nessestraat 33, Dordrecht, 01850-36052

DRENTE

Mevr. S. Venema-Noordhof, Watermolendijk 10, Eelde, 05907-2558

DRIEBERGEN - RIJSENBURG

B. Wagenvoort, Welgelegenlaan 80, 03438-2039

EDE

G. van Kralingen, Paasbergerweg 26, 08380-13312

EEMSMOND

F. Feenstra, Rigelstraat 7, Delfzijl, 05961-2879

EIBERGEN

B. J. Nyland, Hofvennestraat 24, 05454-1856

EINDHOVEN

Mevr. A. H. Boers-Lepoutre, Broekhovenseweg 27, Waalre, 04995-3185

EMMEN

R. Augusteijn, Leemkoelen 17, 05910-23347

ENSCHDEDE

Mevr. M. A. Melief-Knuppe, Ripperdastraat 15, 05420-17971

EPE

H. de Leeuw, Klimtuin 24, 05780-2659

FRIESLAND

B. Jansen, De Lange West 50, Drachten, 05120-3483

GOEREE/OVERFLAKKEE

Mevr. I. Beekmans-Borgmeyer, Beatrixlaan 4, Melissant, 01877-698

GOOI

J. C. van der Hoeven-Bruyn, Legrasweg 12, Iaren N. H. 02153-5568

GORINCHEM

Mevr. A. K. Lindeboom-Venhuizen, Visserdijk 59, 01830-3446

GOUDA

R. C. M. Verhagen, J. P. Heyestraat 20, 01820-4373

GRONINGEN

S. Eijlsbroek-Abma, Coeman Borgesiuslaan 94, postbus 416, 050-35065
ledenadm.: Mej. J. Borcherts, Gelkingestraat 25A, 050-29870

DEN HAAG

S. C. Klopstra, Roggekamp 117, 070-855653
ledenadm.: Mevr. S. M. Molenberg-Weyl, Kraaienlaan 32, 070-680300

HAARLEMMERMEER

A. Eilander-Koper, Fahrenheitstraat 3, Badhoevedorp, 02968-3219

HEERENVEEN

H. Klompmaker, Badweg 6, 05130-2155

HEERHUGOWAARD

J. M. Kouwen, Const. Huygensstraat 96

HEERLEN

J. A. Peters, Sallustiusstraat 32, 04440-5275

HEILOO

B. S. Dobber, J. J. Potgietersweg 18, 02200-33360

DEN HELDER

Mej. G. de Jong, Geleenstraat 30

HELMOND

A. Prent, Schutterslaan 21, 04920-25275

HENDRIK IDO AMBACHT

P. Tap, Van Lodewijkstraat 199, 01858-4661

HENGEL O V

A. G. Spruyt, J. v. d. Nootstraat 16, 05400-19518

HOOGZAND/SAPPEMEER

S. H. Hoek-Beugeling, Treubstraat 30, Hoogezand, 05980-4662

KANAALSTREEK

E. J. Riensema-Beeftink, Anjerstraat 19, Musselkanaal

KAMPEN

A. F. Lorier, Oostzeestraat 17, 05292-2654

KRIMPEN A/D IJSSEL

E. Douwes, Rode Klaver 7, 01807-2368

LEEUWARDEN

tijdelijk: Mej. S. A. Hagenbeek, Nylansdijk 119, 05100-34152

LEIDEN

tijdelijk: W. Kuiper, Witte Rozenstraat 57, 01710-33681

LEIDERDORP

J. v. d. Berg, Rosenburg 21, 01710-43705

LEIDSCHENDAM

H. van Ommen, Graaf Janlaan 15, 01761-6253

LEKKERKERK

Mevr. H. W. M. Dijkstra-Koot, Kamerlingh Onnessingel 54, 01805-684

DE LIEMERS

Mej. D. Roes, Vondellaan 130, Zevenaar, 08360-3045

LOCHEM

W. F. Ritsma, Gr. Hendriklaan 27, 05730-2721

LOENEN A/D VECHT

W. van Oort, Brugstraat 8, Loenen, 02943-1463

MAARTENSDIJK

Mevr. L. A. W. Weetink-Stalpers, Pr. Marijkelaan 27, 03461-1643

MAASTRICHT

Mevr. J. van Winssen, Adam van Harenstraat 13, Borgharen, 04400-19265

MONNICKENDAM

Mevr. J. Schröder, Jan Persijnlaan 19, 02995-3193

MUIDEN/MUIDERBERG

A. C. Brouwer, Ruysdaellaan 5, Muiderberg, 02942-1893

NIEUWERKERK A/D IJSSEL

H. van den Berg, Rietveen 50, 01803-3025

NOORD EN MIDDEN ZEELAND

G. J. Zwiers, Mosselkreekstraat 3, Middelburg, 01180-4621

NOORDEN VAN LIMBURG

A. P. Jansen, Prins Hendrikstraat 30, Gennep

NIJMEGEN

E. Schiks, Koningsmantelhof 23, 08800-50447

OEGSTGEEST

E. van Lookeren Campagne-van Renterghem, Aert van Neslaan 114, 0710-52891

OLDENZAAL

P. Boelens, Zuivelstraat 43, 05410-3506

OSTELIJK FLEVOLAND

I. Malestein, Weidehof 8, Biddinghuizen

OSTELIJKE MIJNSTREEK

J. Bodelier, Albertuslaan 81, Kerkrade

OSTERHOUT

M. J. M. van Oosterhout, Aalbersestraat 22, 01620-6001

OS

J. A. P. Juurlink, Treubstraat 12, 04120-2055

PAPENDRECHT

M. G. van Kleef, Henri Dunantsingel 12, 01850-51911

PURMEREND

H. A. Bakker-Feenstra, Meteorenweg 274

RHEDEN

J. Bierma, Weth. Winterinkstraat 52,

ROERMOND

J. Stroop, Dr. Philipslaan 10, 04750-7463

ROSENDAAAL

J. B. P. M. Huisman, Schubertlaan 28B, 01650-37677

ROTTERDAM

E. C. van der Jagt-Dragt, Rochussenstraat 247 A, 010-231611

ROZENBURG

H. van Montfoort, Lijsterbeslaan 34, 01889-2595

RJISWIJK

Mevr. M. A. C. Broer-Zandvliet, Dr. H. Colijnlaan 138, 070-984420

SCHAGEN

D. de Best, Jacob Marisstraat 25

SCHIEDAM

M. J. Spier-Walraven, W. de Zwijgerlaan 48, 010-268031

SCHOONHOVEN

P. C. Boevé, Mr. Kesperstraat 38, 01823-2640

SCHOORL

B. van Ootegem, Boksdoornweg 20, 02209-1944

SNEEK

A. Laansma, Ooievaarslaan 23, 05150-4658

STADSGEWEST DEN BOSCH

M. C. Noordhoff-Wertenbroek, Jac. Obrechtstraat 6, Den Bosch, 04100-37529

TILBURG

H. J. Kobossen, Predikherenlaan 445, per 1/1/70: 04250-75231

UDEN

J. J. G. Bartels, Maatsestraat 14

UITHOORN

J. Koster, Valeriuslaan 39, 02975-3431

UTRECHT

C. Meerburg-Wieringa, woonboot Askeladd t/o Merwedekade 149, 030-886597

VEENDAM

W. J. Woldendorp-de Vries, AE-kade 33, 05987-4470

VEENENDAAL

L. L. Colijn, De Grote Pekken 474, 08385-11989

VENLO

J. C. M. Hovers, Molenbossen 377, 04700-17557

VIANEN

P. Niessen, Populierstraat 30, 03473-1287

VLAARDINGEN/MAASSLUIS/MAASLAND

A. R. J. M. Scholman, Lepelaarsingel 360, Vlaardingen, 010-118545 (Overdag)

VOORBURG

A. J. Krom, Noordenburglaan 46, 070-861272

VOORHOUT/BOLLENSTREEK

G. G. van Blokland, Jan Steenlaan 27, Voorhout, k: 070-183526

VOORNE/PUTTEN

W. A. Vréke, Campanulastraat 20 c, Spijkenisse, 01880-3506

VOORSCHOTEN

N. Cok, Frans Halsplantsoen 203, 01717-5465

WAALWIJK

E. Schut-Hummelman, Mr. van Zuylen van Nyeveltstraat 13, 04160-2815

WADDINXVEEN

Mevr. M. van Vloten-Smit, Kon. Wilhelminasingel 81, 01828-3632

WAGENINGEN

W. G. van de Wall Bake, Grebbedijk 12, 08370-3227

WASSENAAR

Mevr. M. H. Schrijver-Lans, Klingelaan 30, 01751-8145

WEERT

A. H. van Wijk, Schuttebeemd Oost 23, 04950-5048

WEESP

Mevr. R. M. M. Bos-van Staten, Nieuwstad 126, 02940-4208

WESTELIJKE MIJNSTREEK

H. J. Mulder, Burg. Arnoldsstraat 48, Sittard, 04490-5615

WESTLAND

W. Hartemink, Bachlaan 48, Naaldwijk, 01740-5540

WINSCHOTEN

D. Meyer, Herman Heyermansstraat 14

IJMOND

A. van Etten-Wigman, Baljuwslaan 26, Beverwijk, 02510-28260

ZAANSTREEK

J. van den Arend, Renessestraat 55, Assendelft, 02980-83997

ZEEUWS VLAANDEREN

E. H. J. de Lyon, Zijldijk 51, Hulst, 01140-3493

ZEIST

Mevr. C. S. M. Draisma-Paulus, Kon. Emmastraat 25, Bunnik, 03405-1809

ZOETERMEER

Th. Boormeester, Ambachtsherenlaan 1518, 01790-5162

ZUID KENNEMERLAND

H. Jansen Schoonhoven-Vis, Prof. Eijkmanlaan 94, 023-287531

ZUTPHEN

J. Heida, Leeuweriklaan 17, 05750-5788

ZWOLLE

Mej. G. Takken, Palestinalaan 753, 05200-10995

ZWIJNDRECHT

J. M. Jullien-Redeker, Marsmanstraat 23, 01850-27095

D'66 in Oegstgeest

De afdeling Oegstgeest van D'66 heeft zich met een brief tot burge-meester en wethouders gericht met het verzoek opmerkingen kenbaar te maken over een onderdeel van het door D'66 opgestelde conceptgemeente-programma.

In deze brief stelt D'66 dat naar zijn oordeel ook een gemeentebestuur in de gelegenheid behoort te worden gesteld zijn zienswijze over dit concept-gemeenteprogramma te geven, aangezien het in de toekomst met de consequenties ervan zal worden geconfronteerd.

Het oordeel van het gemeentebestuur wordt gevraagd over een aantal paragrafen die betrekking hebben op waarborgen voor een doeltreffend bestuur, openstelling van het gemeentehuis, openbaarheid, voorlichting, inspraak en rechtsbescherming. Daartoe behoren voorstellen om eenmaal in de veertien dagen de gemeentesecretarie 's avonds open te stellen, om het voorlichtingsbeleid over alle gemeentelijke taken te laten behartigen door één wethouder en om maandelijks een voorlichtingsbulletin, eventueel via ruimte in een plaatselijke krant aan de inwoners te verstrekken.

D'66 wenst ook aan de publieke tribune, tijdens een raadsvergadering, inspraak te verschaffen. Het hierop betrekking hebbende artikel luidt: "Alvorens de gemeenteraad na eventuele beraadslaging met betrekking tot een agendapunt een beslissing neemt, dient aan de publieke tribune gelegenheid te worden geboden om - onder leiding van de voorzitter van de vergadering - omtrent het in behandeling zijnde punt vragen te richten aan burgemeester en wethouders en individuele raadsleden. Het verdient wellicht aanbeveling dit te beperken tot één vraag per vraagsteller per agendapunt".

Voorts wordt voorgesteld dat de gemeenteraad een onafhankelijke raadsman aantrekt, die de burgers wegwijs kan maken in de doolhof van regelingen en voorschriften en hen zonodig behulpzaam is bij het invullen van formulieren en het verschaffen van advies betreffende administratief beroep. Op basis van de ervaringen van deze raadsman dient de gemeenteraad jaarlijks de gemeentelijke verordeningen te herzien.

D'66 in Leidschendam

Op 8 januari is door de afdeling Leidschendam een telefoonactie begonnen onder de ca. 5000 Leidschendamse telefoonabonnés. Ongeveer 20 leden van de afdeling zullen in de komende weken elk 250 telefoongesprekken voeren. De resultaten van de eerste twee proefavonden waren dermate gunstig, dat besloten werd deze monsteractie uit te voeren. Ruim 30% van de opgebeld Leidschendamers bleek belangstelling voor een huis-kamerbijeenkomst of nadere informatie te hebben of reeds positief ten opzichte van D'66 te staan. Deze actie blijkt een aanzienlijke tijdsbesparing te zijn in vergelijking met een huis-aan-huis actie. In de komende zes maanden zullen de Leidschendamers die geen telefoonaansluiting hebben bovendien op andere wijze worden benaderd.

D'66 KONTAKTADRESSEN

ALBLASSERDAM

H. W. Wagenaar, Van Hogendorpweg 1, 01859-3564

BARENDRECHT

R. Schieven, Kruizemunthof 5, 01806-3743

BERGSCHENHOEK

Th. M. Putman, Ds van Couwenhovelaan 131, 01892-3876

BERKEL EN RODENRIJS

H. G. Fetter, Milliadeplein 14, 1891-3040

BLEISWIJK

J. van Leeuwen, Admiraal Helfrichplein 6, 01892-3257

BREUKELEN

A. W. Landman, T. Brandsmastraat 91

BUSSUM

R. Lingeman, Pr. Beatrixplantsoen 1, 02159-33378

CUYK

R. Hartings, In 't Hoefijzer 21

DRIEBERGEN

G. van Vugt, Akkerweg 94

EEMNES

M. C. Lammerts van Bueren, Zaadkorrel 9, 02153-4676

HILVERSUM

Mevr. A. M. Stappershoef-Bouman, Laan 1940-1945 nr. 67, 02150-55202

HUIZEN

C. R. van Caspel, Trompstraat 31

KORTENHOEF/'s-GRAVELAND

J. P. Hooft Graaflandhof 4, Ankeveen, 02150-60266

LAREN/BLARICUM

Mevr. J. C. van der Hoeven-Bruyn, Legrasweg 12, Laren, 02153-5568

LEEK

H. Hofstee, Nyenoerterweg 58

LEUSDEN

Mevr. C. Verduin-Munnik, Maria Stuartlaan 1, Leusbroek, 03490-11760

LISSE

W. R. Zeeberg, Vincent van Goghstraat 9

MAARSSSEN

Mevr. J. Bol-Doeleman, Piet Heinstraat 86, 03465-1916

MEPPEL

R. G. A. Meijer, Jacob van Ruysdaellaan 57, 05220-4117

MIJDRECHT

C. G. Sens, Ambachtsherenstraat 20, 02979-3565

NAARDEN

J. M. Brand, van Ostadelaan 48, 02159-33568

NIEUWKOOP

K. Stam, Bernardlaan 42

NOORDOOSTPOLDER

J. Werner, Lucernehof 10, Nagele

NOORDWIJK AAN ZEE

A. H. Andreas, Beatrixstraat 4, 01919-3479

PIJNACKER

Mevr. C. J. M. de Jong-van de Laar, Wegedoornlaan 8, 01736-2197

RENSWOUDE

J. Ph. van der Mijn, Eikenlaan 25, 08387-249

RHOON

P. Pappenheim, Margrietstraat 22, 01897-3026

RIDDERKERK

Mevr. M. Dwarswaard-Kersten, Nicolaas Beetslaan 72, 01804-5417

RIJNSDERSWOUDE

R. C. Canne, Leidsevaartlaan 18, 01721-487

SCHARENDIJK

P. B. Verschuur, Platteweg 28

SCHELLINKHOUT

M. Haller-Wulff, Dorpsstraat 143

SCHERMERHORN

H. Hilhorst, Pinksterblomstraat 24

TERNEUZEN

S. Vlieger, Bellamystraat 63

TIEL

A. M. de Kan, Waardenburglaan 2, 03440-4521

VAALS

H. Cremer, Maastrichterlaan 26

VLEUTEN/DE MEERN

J. Ritsema van Eck, Broederschapslaan 8, Vleuten, 03407-902

VOLENDAM

G. Groet, Schoklandstraat 9

VOORHOUT

Mevr. Josten, Oranje Nassaulaan 69

VOORNE

J. H. Dukker, Mgr. Smitsstraat 22, Brielle, 01886-4710

WARMOND

Mevr. C. E. Dalhuisen-Polano, Postdam 5A, 01711-2834

WILNIS

J. Jansen, Burg. Padmosweg 132, 02979-1793

WOERDEN

P. Ultee, Plantsoen 1, 03480-2390

WOLVEGA

S. H. Luiken, Oranje Nassaulaan 89

IJSSELSTEIN

G. C. Verhoef, Kon. Julianalaan 33, 03478-2353

Secretariaten D'66-regio's

Groningen: Mevr. S. H. Hoek-Beugeling, Treubstraat 30, Hoogezand, 05980-4662

Friesland: B. A. Jansen, De Lange West 50, Drachten, 05120-3483

Drente: J. J. de Bie, Oranjestraat 47, Assen, 05920-12820

Overijssel: F. J. van Doesum, De Kamp 45, Deventer, 05700-12558

Gelderland: M. A. van der Wijst, Stellingwerfstraat 55 I, Arnhem, 085-420681

Utrecht: voorlopig: A. Meerburg, Woonboot Askeladd, t/o Merwedekade 149, Utrecht, 030-886597

Noord Holland: A. Lorier, Pallieterstraat 49, Amstelveen, 020-411338

Zuid Holland: J. J. van der Kaaden, Nicolaïstraat 3, Den Haag, 070-392583

Zeeland: J. Roodenburg, Van Doornlaan 8, West Souburg, 01183-1597

Noord Brabant: W. A. F. Wilbers, Griegstraat 21, Bergen op Zoom

Limburg: H. Graus, Koolhofstraat 29, Brunssum, 04449-52623

MOTIE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

De A. L. V. verzoekt het H. B. algemene bekendheid te geven aan de uitgangspunten van de "actie Zeist" (zie bijlage) en indien meer afdelingen hierin mee willen gaan, deze actie landelijk te coördineren.

MOTIVERING Geen specifieke gemeenteprogramma's
Uitgangspunt is dat het schrijven van specifieke gemeenteprogramma's zoveel mogelijk vermeden moet worden omdat: a. Het een fictie is dat kleine afdelingen hiertoe de deskundigheid opbrengen; b. Het een fictie is te geloven dat voor deze programma's een lezersmarkt bestaat; c. Het vrijwel onmogelijk is iets te bieden dat ook al niet elders wordt aangeboden; d. Het schrijven van een gemeenteprogramma is gebaseerd op een weinig relevante politiek oud-vorm.

Nadruk op functioneren als medebestuurder

In plaats van op het "programma" zal de nadruk gelegd moeten worden op het zakelijk, efficiënt en deskundig functioneren van diegenen die voor D'66 zitting nemen. Deze garantie moet D'66 aan de kiezers geven.

Landelijke coördinatie

Wanneer meer afdelingen zich achter dit idee willen stellen, dient de landelijke coördinatie zich te richten op: a. Publiciteit; b. Programma van eisen voor D'66 kandidaten; c. Training van kandidaten; d. Landelijke coördinatie van deskundigheid om gemeenteraadsleden te voeden.

Bijlage Actie Zeist

1. Het landelijk programma gemeente-politiek volstaat als programma-tische basis van de gemeenteraadsverkiezingen. 2. Propaganda voor de idee dat een globaal gemeenteprogramma weinig zakelijks heeft te bieden. 3. Ontwikkeling van een visie op de enkele gemeentezaken waarvan tijdens de verkiezingen alle facetten en feiten bekend zijn. 4. Opsomming van de enkele nu te overziene specifieke gemeentezaken waarin de fractie van D'66 initiatief zal ontwikkelen, voor zover dat niet al blijkt uit het landelijk programma. 5. Zeer sterke beklemtoning van de garantie om te zorgen voor de goede mede-bestuurders in de gemeenteraad: Onder goede mede-bestuurders wordt verstaan lieden die: a) niet in de eerste plaats zelf één of meerdere specifieke deskundigheden bezitten, maar vooral de wegen weten waarlangs zij voor de aan de orde zijnde onderwerpen de benodigde deskundigheid kunnen betrekken; b) over voldoende gezond verstand beschikken om de door het gemeentebestuur aangeboden informatie en de van de deskundige zijde verworven kennis te ordenen en op elkaar te laten aansluiten; c) in staat zijn hun gedachten duidelijk te formuleren en op anderen over te dragen; d) een mentaliteit bezitten, op grond waarvan zij bereid zijn niet alleen hun kiezers, maar alle betrokkenen bij specifieke gemeenteprojecten zoveel als in hun vermogen ligt te peilen en te informeren.

CONTINUE ENQUETE SYSTEEM

Uitslag enquête no. 14

VRAAG *	JA		NEEN		GEEN/ANDERS		TOTAAL	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1. de Gaulle groot Europeaan	23	17,0	95	70,4	17	12,6	135	100,0
3. Voor of tegen stembusakkoord	15	11,1	11	7,7,8	15	11,1	135	100,0
4. Afzien distriktenstelsel/gekozen min. pres.	44	32,6	74	51,8	21	15,6	135	100,0
5. Luns groot Europeaan	27	20,0	90	66,7	18	13,3	135	100,0
6. Recht op zelf gewenste euthanasie	95	70,4	17	12,6	23	17,0	135	100,0
7. Dienstplicht meisjes	84	62,2	35	25,9	16	11,9	135	100,0
8. Stembus voor iedere parlementariër	105	77,8	15	11,1	15	11,1	135	100,0
9. Erkenning DDR	112	83,0	12	8,9	11	8,1	135	100,0
10. Mansholt groot Europeaan	97	71,0	10	7,4	28	20,7	135	100,0

Kommentaar

Het aantal inzendingen was 135. De blanco antwoorden zijn onder "geen mening" gerangschikt.

Bij vraag 1, 5 en 10 vroegen sommige inzenders zich af wat er met "een groot Europeaan" werd bedoeld. Toch blijkt bij de inzenders een zeer uitgesproken mening over de kwaliteiten van de betrokken "staatslieden" te bestaan. De Gaulle en Luns komen er slecht af. Eigenlijk een beetje vreemd, omdat ze juist met betrekking tot de EEG nogal eens met elkaar van mening verschillen. Mansholt, daarentegen is goed voor 71,9% "ja". Vraag 3. Een aantal van de afwijzers van het stembusakkoord vermeldt, dat deze afwijzing door hen op landelijk niveau bedoeld is, op plaatselijk niveau willen zij deze mogelijkheid wel open laten. 77,8% volgt de partijlijn.

Vraag 4. Bij deze vraag werd zeer vaak kritiek geleverd op de combinatie "afzien distriktenstelsel" en "gekozen minister-president". Men wilde deze twee punten in twee vragen gescheiden zien. Het lijkt dan ook dienstig deze voor D'66 zo belangrijke vraag, bij de volgende enquête nogmaals maar dan gesplitst te stellen.

Vraag 7. Bij de dienstplicht voor meisjes werd door ja-zeggars dikwijls als voorwaarde gesteld, dat de emancipatie van de vrouw dan wel voltooid zou moeten zijn (gelijke beloning voor gelijke prestaties), terwijl een aantal nee-zeggars vermeldde tegen iedere vorm van dienstplicht te zijn.

Vraag 9. Het hoogste percentage ja-zeggars van deze enquête, 83!

*) Vraag 2 ontbreekt in de tabel. Er was een essentiële drukfout in de tekst geslopen: leerplicht tot 27 i.p.v. 17 jaar. Deze vraag is vervallen.

Mutatie in Enquete-commissie

Het zag er even naar uit dat het continue enquête systeem niet erg konitu meer zou zijn. Er waren enkele (geografisch) kommunikatiemoeilijkheden, die de heer Voors uit Utrecht noopten zijn medewerking te stoppen. Hij deed zoveel van het werk waarvoor veel dank, dat zijn plaats werd ingenomen door twee nieuwe leden en wel M. L. van Dijk-den Bandt en H. van Dijk.

Wat het beleid t.a.v. de vragen betreft is er nog niet veel mee te delen, behalve dat er naar gestreefd zal worden vooruit te lopen op zaken, die in de Tweede Kamer aan de orde zullen komen.

Wat het beleid t.a.v. de administratieve aspecten van het C.E.S. betreft doen de nieuwe leden een beroep op de inzenders om het formulier uit te knippen en niet de vragen of de nummers ervan met de antwoorden op briefpapier te schrijven en tussen de regels door aanvullende op- en aanmerkingen te schrijven. Indien U de antwoord-mogelijkheden te ongenueanceerd vindt en daarom toch aanvullend commentaar wilt geven, doet U dat dan op een apart papier en stuur dat samen met het ingevulde formulier in de zelfde enveloppe aan het bureau van D'66 (Keizersgracht 576, Amsterdam). Overigens worden op- en aanmerkingen op hoge prijs gesteld, evenals een groot aantal inzendingen.

In deze editie van de "Democraat" zijn geen nieuwe vragen opgenomen. Het kost even tijd om alle tot nu toe gestelde vragen door te nemen en daarmee onnodige dubbelures te voorkomen.

In het volgende nummer wordt het systeem weer kontinu.

Politiek voor de boekenplank

Politieke propaganda

Acht gulden en een kwartje kost het boekje "Politieke propaganda", geschreven door W. Vandendijck en in de handel gebracht door Wolters-Noordhoff N.V. in Groningen.

De ondertitel "grenzen en mogelijkheden" geeft weer wat de auteur in honderd pagina's bijeen heeft gebracht. Hij stelt ook vragen. Vragen als: Is de ontvankelijkheid van de mens voor de moderne propagandamogelijkheden gewijzigd? en zijn er tegenkrachten aan het werk die een waarborg bieden voor een echte democratische maatschappijvorm?

Weinreb I en II

Het lezen van Weinreb II en III, elk ongeveer zeshonderd pagina's, is geen eenvoudige zaak. Wel echter aan te bevelen. Niet alleen komt Weinreb tevoorschijn als een intelligent en goed mens, maar ook als een man die onrecht is aangedaan.

Tot die conclusie komt ook Aad Nuis in zijn nawoord, waarin hij de vloer aanveegt met de bijzondere rechtspleging.

Het is onvoorstelbaar dat een uitgebreid vooronderzoek en een handvol fatsoenlijke rechters niet hebben voorkomen dat Weinreb onschuldig is veroordeeld.

Daarnaast geeft Weinreb een kritisch beeld van het Nederlandse volk in de oorlog, een beeld dat niet zo best is. Weinreb II en Weinreb III kosten per stuk zeventien-vijftig. Het eerste deel is inmiddels in herdruk bij Meulenhoff Nederland N.V. De belangstelling ervoor is terecht groot.

D'66 in Rheden

Het college van B en W in de Gelderse gemeente Rheden heeft bij de begrotingsbehandeling niet slechts de vragen van de zittende fractieleiders beantwoord maar ook die van het publiek.

Na afloop van de algemene beschouwingen kregen maandagavond 15 december niet-raadsleden de gelegenheid het college vragen te stellen over het beleid in hun dorp. De PPR, de PSP en D'66, politieke groeperingen die niet in de raad zijn vertegenwoordigd, maakten van die gelegenheid met graagte gebruik.

Het college van B en W zei achteraf dat men vol bewondering was voor de vragenstellers die blij gaven de stukken, die de gemeente ter beschikking had gesteld goed te hebben bestudeerd. Het college van B en W heeft nog niet meegedeeld of deze vorm van inspraak ook bij gewone raadsvergaderingen kan worden toegepast.

D'66 in Driebergen

De afdelingen van de P.v.d.A., P.P.R., D'66 en P.S.P. in Driebergen hebben een blok gevormd voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Zaterdag 3 januari werd daartoe de Progressieve Hergroepering '70 opgericht.

De leden van de aangesloten partijen zijn automatisch lid van de nieuwe club. Maar als iemand lid wil worden van de groepering zonder daarbij lid te zijn van één van de partijen kan dan ook.

Belangrijkste punt van het verkiezingsprogramma is een radicale democratisering van het gemeentebestuur. Bestuurslid Willem de Jong: "Driebergen is een besloten gemeenschap. Geheimhouding is hier normaal, openheid abnormaal. En dat willen wij radicaal omgooien. Wij zijn bijvoorbeeld ook wel voorstander van een gekozen burgemeester, maar daar kunnen wij als plaatselijke groepering niet over beslissen. Wel willen wij meer inspraak bij de benoeming".

Van Mierlo heeft meeste vertrouwen

De fractievoorzitter van D'66, Hans van Mierlo, blijkt zich het meest van alle Nederlandse politici die geen minister zijn, in het vertrouwen van de Nederlanders te kunnen verheugen. Dat blijkt uit het resultaat van een NIPO-enquête, waar 32 procent van de geënquêteerden hun vertrouwen uitspreken in Van Mierlo. Met 29 procent werd Barend Biesheuvel, fractievoorzitter van de AR in de Tweede Kamer, tweede en derde werd PvdA-voorman Joop den Uyl (26 procent). Behalve Vondeling en Cals (met 23 en 22 procent) kwam geen van de andere politici boven de 20 procent uit.

RAPPORT

De landelijke werkgroep Gezondheidsbescherming heeft een rapport uitgebracht, dat de titel heeft "Watervervuiling in Nederland". Deze uitgave is voor f 1,- verkrijgbaar onder bestelnummer XIX bij het secretariaat van D'66, Keizersgracht 576, Amsterdam.

Het Delta-merk is meer dan een versiering in de metselbaksteen van Van Lookeren Campagne.

Het is een garantie. Een merk schept verplichtingen; het is de handtekening van de maker. Die verplichtingen geven de gebruikers belangrijke zekerheden. Ons bedrijfslaboratorium is voortdurend doende de samenstelling, de drukvastheid, de wateropname, de vorm, de afmetingen en de kleur van onze produkten zo constant mogelijk te maken. Allemaal dingen die speciaal voor langlopende termijnnorders uitermate belangrijk zijn.

Delta metselsteen is ook een dynamisch produkt: de afdeling produkt-ontwikkeling van Van Lookeren Campagne is voortdurend bezig met het zoeken naar mogelijkheden om de grof-keramische produkten blijvend een gunstige plaats te geven in de wereld van de bouwmaterialen.

Delta metselstenen hebben ook nog een service-afdeling achter zich, die adviseert over alles wat met het produkt te maken heeft. Mortelsamenstelling bijvoorbeeld, opslag en gebruik op de bouwwerken; het voorkomen van fouten in constructies, de toepassing van metselsteen.

Dat zijn de zekerheden en de voordelen die het gebruik van een merkprodukt geeft, en Delta metselsteen is een van de eerste merkstenen in Nederland; waarschijnlijk een van de eersten in de hele wereld.

Koninklijke Steenfabrieken
VAN LOOKEREN CAMPAGNE N.V.

Zaltbommel - Molenwal 22 - tel. (04180) - 20 31
Fabrieken te Haaften en Hurwenen.
Aangesloten bij de Vereniging Metselbaksteenkeur.